

POZDRAV BRATSTVU IN ENOTNOSTI

POZDRAV LAJKOVVCU

SREČAJMO SE

26. aprila ob 10. uri pred Zadrúžnim domom v Notranjih gorica h na praznovanju letošnjega občinskega praznika. Slavnostni govor bo na slovesni seji vseh zborov občinske skupščine podal predsednik skupščine mesta Ljubljane ing. Tone Kovič. Pripravljen je bogat kulturni program in tovariško srečanje.

9. maja na odkritju spomenika legendarnemu komandantu slovenskih partizanov Francu Rozmanu—Stanetu, na Šubičevi cesti v Ljubljani.

10. maja na Trgu revolucije v Ljubljani, ko bomo ob odkritju spomenika revolucije počastili 30. letnico osvoboditve.

V dne h, ko proslavlja naša domovina 30 let svobode, miru, socialističnega razvoja in graditve novih družbenih odnosov, se slovesnostim v naši občini pridružuje tudi bratska občina Lajkovac.

Njena prisotnost na naši svečanosti je izpolnjevanje obvez iz Svečane listine o pobratenuju občin, ki je bila podpisana 22. julija 1974 v Lajkovcu in 16. septembra 1974 v Ljubljani.

Listina obvezuje trajno in široko sodelovanje na vseh področjih dela in življenja delovnih ljudi in občanov. Pobratenuje je sklenjeno na podlagi razvijanja in utrjevanja bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti.

Lajkovac leži 60 km jugozahodno od Beograda na poti za Valjevo v nižinskem delu ob reki Kolubari na robu Šumadije. Pretežni del v občini zavzemajo kmetijske površine, zato je vsa aktivnost usmerjena v modernizacijo poljedelstva in živinoreje. Mlekarska proizvodnja zavzema pomembno gospodarsko dejavnost, zato je Kme-

tijska zadruga Klas navezala sodelovanje z Ljubljanskimi mlekarnami. Podpisana je desetletna pogodba o sodelovanju in gradnji skladišč za odkup mleka v Lajkovcu.

To je prvi korak v gospodarskem sodelovanju med občinami. V prihodnosti se bo to sodelovanje razširilo tudi na druge gospodarske organizacije. Prvi stiki so storjeni tudi med osnovnima šolama Dimitrije Tucović in Vlado Miklavc Vrhovci. Sodelovanje na kulturnem področju bo prav tako kmalu zaživel, saj imajo Lajkovčani odlično folklorno skupino, ki se bo že letos predstavila naši mladini.

Besede iz Svečane listine se uresničujejo že skoraj leto dni. Predstavniki obeh občin so že nekajkrat izmenjali prijateljske obiske. Lajkovac je za njihov praznik 20. november obiskalo več kot 30 predstavnikov — delavcev Ljubljanskih mlekarn, kmetov — kooperantov in članov družbeno političnih organizacij občine Ljubljana — Vič — Rudnik. To srečanje bo ostalo v najlepšem spominu vsem, ki so prisostvovali odkritju spomin-

ske plošče in parka v čast največjega revolucionarja srbskega naroda Dimitrije Tucovića in otvoritvi nove šole ter doma kulture.

Lajkovčani so ponosni na svojo zgodovino in bližnjo preteklost, saj so darovali ogromno žrtev za svobodo. Za njihovo usodo v zadnji vojni je bila povezana tudi usoda slovenskih pregnancev, ki so v srbskih družinah našli tople domove. Zbrisane so meje, ki jih je postavila predvojna velikosrbska oblast med narodi Jugoslavije. Narodnoosvobodilna borba je povezala vse narode in narodnosti Jugoslavije. To je velika pridobitev in nihče nima pravice, da na kakršenkoli način zmanjšuje njen značaj. Dolžnost vsakega Jugoslavana je, da neguje in razvija te pridobitve.

Ob priliki našega občinskega praznika želimo, da se uresniči vse točke Svečane listine o pobratenuju občin Lajkovca in Ljubljane—Vič—Rudnik. Želimo gostom iz Lajkovca, da se za naš praznik počutijo med nami kot dragi gostje, še več — bratje.

IVANKA MILOVANOVIĆ

30 LET V SVOBODI

Le nekaj dni nas še loči od praznovanja 30. obletnice osvoboditve. Trenutki nepopisne radosti, veselja in vznemirjenosti so ostali v neizbrisnem spominu milijonov naših ljudi. Še posebej se je ta trenutek svobode vtisnil v spomin kot še vedno doživeto slavlje neštetim borkam in borcem. Nepozabni sprejem ljudi in mladine na ulicah, ob cestah, na mostovih, okrašenih z zastavami in cvetjem v soju pomladnega sonca. Veselje, radost in neizmerna zahvala so sijale iz oči. Prav ta radost in hvaležnost sta bili namenjeni osvoboditeljem in vsem tistim, ki so nas složni in enotni, pogumno pepeljali svobodi naproti, združeni pod vihrajočo in nemalokrat okrvavljeno trobojnico nove Jugoslavije.

Svoboda, ta beseda, ta trenutek zmagoslavja, pa ni pomenila samo brezkončne radosti, ampak je bila hkrati tudi pollet delovnim zmagam naproti. Pomenila je neverjetno zagnanost in prizadevanje vseh, tako borcev, delavcev, mladine in kmetov, da si izgradijo svoje domove, šole, tovarne, ceste, mostove. In nenazadnje je svoboda pomenila tudi enotnost, bratstvo vseh jugoslovanskih narodov in narodnosti, borbo za vse, kar je sedaj bilo naše v dobrobit vseh nas za naš boljši danes in jutri. Nič več zatiranja narodov, nič več oblastništva tujih kapitalističnih zavojevalcev, nič več zapostavljanja in bede delavcev!

Tako se je začela izgrajevati naša družbena skupnost, tako se je začela naša pot socializmu naproti. In ta pot je bila v danih razmerah za nas edinstvena. Bila je odraz vseh naših želja in hotenj. Zavedali smo se, da ne bo lahko, a kljubovali smo. Bili smo trdno prepričani, v naša hotenja in izpolnili smo jih. Zgradili smo nešteto novih mest, zgradili številne vasi, postavili tovarne, šole, ceste, elektrarne. Ob tem smo na čelu z Zvezo komunistov ob široki podpori vseh naprednih družbenih sil združenih v Socialistični zvezi delovnega ljudstva preobrazili našo družbo.

Naša pot v socializem se je dograjevala. Dograjevali smo jo vsi. Naša dejanja zgrajena na odločnosti in volji vseh nas so tako opravičevala in opravičujejo vse nepozabne in včasih tudi grenke trenutke naše zmagovite revolucije.

Danes, ko v vsakdanjem življenju uresničujemo ustavna določila, ki pomenijo novo pot naše družbe — pot, ki bo v celoti odraz želja slehernega Jugoslavana, lahko z zanosom trdimo, da naša revolucija ni končana. Revolucija se nadaljuje.

In ko se bomo spominjali vseh tistih trenutkov, borb in zmag izpred 30 let in še posebej tistih trenutkov, ki so prinesli tisto, kar je za narod oziroma skupnost narodov najdragocenejše — svobodo, se spominimo tudi vseh tistih, ki tega spomina ne bodo več podoživljali z nami. Spominimo se na vse tiste brezimne heroje naše revolucije, ki so za ceno svobode žrtvovali svoja življenja.

Ko se bomo srečevali na številnih proslavah in svečanostih posvečenih tej obletnici, se zazrimo tudi v naš jutri, zavedajmo se, da nas ta trenutek obvezuje tudi naprej.

JANJA DOMITROVIĆ

OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA JE BILA IN JE IZVIR MOČI ZA DANAŠNJO IN BODOČO IZGRADNJO SAMOUPRAVNIH SOCIALISTIČNIH ODNOSOV

pitvijo družbenega položaja delavskega razreda in vseh delovnih ljudi spreminjajo organiziranost, načini in oblike delovanja Osvobodilne fronte, ki preraste v Socialistično zvezo delovnega ljudstva Slovenije, katere temeljni in trajni cilj je socializem z razvijanjem socialističnih samoupravnih odnosov.

Prvotne naloge takratne Osvobodilne fronte so pravzaprav izpolnjene z njenim delom, z njenim bojem in zmago, toda njena globlja naloga v vsej širini

pojmovanja skrbi za človeka, se vedno znova poraja ob vsaki družbeni akciji, stari dejavniki njene naslednice — Socialistične zveze, ki je na socialističnem samoupravljanju zasnovana prostovoljna in demokratična zveza vseh delovnih ljudi in občanov in vseh organiziranih socialističnih sil. Kot povezovalka interesov delovnih ljudi in občanov je najširša družbenopolitična osnova samoupravljanju in družbenopolitičnemu delovanju. V njej delovni ljudje in ob-

čani uresničujejo svoje interese, samoupravne in politične pravice ter dolžnosti ne glede na narodnost, družbeni položaj, nazroske, verske in druge razlike. V njej se delovni ljudje in občani s svojim delovanjem organizirano zavzemajo za uresničitev in uveljavljanje ustave ter z organizirano akcijo zavračajo in razbijajo socializem in samoupravljanju tuje politične koncepte ter razkrinkavajo njihove nosilce.

Izmed mnogih drugih temeljnih načel, ki smo se jih zapisali v novi statut Socialistične zveze je prav to nazadnje omenjeno načelo v tem času izredno pomembno ob praznovanju 30-letnice izgradnje nove Jugoslavije in ob obletnici ustanovitve OF, ki je pa hkrati žal, tudi čas raznih rovarjenj posameznikov in skupin iz tujine, ki omalovažujejo narodno osvobodilni boj. Temeljita organiziranost Socialistične zveze in trdnost vseh družbenopolitičnih organizacij tako v krajevnih skupnostih, TOZD, občini in na vseh ravneh je zagotovilo za izvajanje naše celotne politike, za uresničevanje nove ustave in hkrati za neomajno in neizprosno borbo proti vsem, ki nasprotujejo tako načrtani poti razvoja naše družbe.

OB OBČINSKEM PRAZNIKU 27. APRILU, PRAZNIKU DELA 1. MAJU ISKRENO ČESTITAJO VSEM OBČANOM IN DELOVNIM LJUDEM

SKUPŠČINA OBČINE LJUBLJANA VIČ-RUDNIK DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE UREDNIŠTVO NAŠE KOMUNE

Mineva 34 let odkar je Osvobodilna fronta pod vodstvom Komunistične partije povedla slovenski narod v osvobodilni boj za uresničitev naprednih nacionalnih in socialnih teženj in prizadevanj, ki so stoletja nastajala v slovenski zgodovini. Povzemajoč revolucionarne izkušnje delovnega razreda, ki jih je imel v boju za svojo socialno in politično osvoboditev, je sledila svobodoljubnemu demokratičnemu razpoloženju ljudskih množic, zraslem v odporu proti fašizmu pred napadom na Jugoslavijo. Množice slovenskega ljudstva so se vključile v neizprosni boj in vsenarodno protifašistično gibanje, ki ga je vodila Komunistična partija Slovenije. Ustvarile so politično enotnost in v tesni povezanosti z bratskimi jugoslovanskimi narodi izbojevale zmago nad fašističnimi okupatorji in domačo reakcijo, dosegla nacionalno osvoboditev in ustvarile nov socialistični družbeni red v okviru demokratične federativne republike Jugoslavije.

Osvobodilna fronta je bila politična osnova ljudske oblasti ter dejavnosti slovenskih množic pri obnovi in uresničevanju ciljev socialistične družbe. Ob izvajanju delavskega in družbenega samoupravljanja se s kre-

PRVI TRENUTKI SVOBODE

Takrat, ko je IV. Armada jugoslovanske vojske prodrla v Slovensko Primorje in za praznik 1. maj osvobodila Trst, je napolnil čas, da so se slovenski partizani ob pomoči Hercegovske divizije usmerili na Ljubljano, da končno iz nje preženejo okupatorje in jo osvobodijo. To nalogo je dobil VII. korpus s svojima XV. in XVIII. divizijo, medtem ko je IV. armada poslala proti Ljubljani svojo XXIX. Hercegovsko divizijo. Prodiranje proti Ljubljani ni bilo lahko. V zadnjih dneh aprila so Nemci na ozemlju Dolenjske in Notranjske nakopili znatne sile, ki so bile precej močnejše od partizanskih. Samo na tem prostoru so zbrali okrog 17.000 ljudi z artilerijo in tanki, med njimi skoraj štirje SS policijski polki, ruski vlasovci, domobranci in nedičevci. Hoteli so na vsak način ohraniti ljubljanska vrata za umik svojih enot na Karavanke, kjer so hoteli urediti svojo zadnjo obrambno črto. Nasproti vsem tem silam je imel VII. korpus nekaj nad 8.000 mož, XXIX. divizija pa okoli

6.000. Za izhodišče velikih operacij za osvoboditev Ljubljane moramo vzeti ukaz IV. armade z dne 28. aprila 1945, ki je z njim njen štab odredil VII. korpusu, da začne z operacijami v smeri Kočevja in Ribnice proti Ljubljani.

Po osvoboditvi Kočevja je VII. korpus preganjal sovražnika proti Ribnici in to tako, da je XV. divizija bila na desni, XVIII. pa na levi strani ceste proti Ljubljani. Ribnica je padla po bojih obeh divizij 5. maja, nakar je XV. divizija preko Zdenške vasi in Račne prodrla v Grosuplje. XVIII. divizija pa je v noči od 5. na 6. maj vkorakala v Velike Lašče in nadaljevala pot preko Turjaka in Pijave Gorice do Šmarje. Tedaj je nastopil trenutek za končni napad na Ljubljano. Na desnem krilu se je razvrstila XV. divizija, XVIII. pa na levem. Medtem je XXIX. divizija že osvobodila Vrhniko in se na prostoru Vrzdenc - Horjul - Brezje - Log in Bevke zapletla v hude boje s sovražnikom, ki je na notranjski

NA OBMOČJU NAŠE OBČINE

strani branil dostop do Ljubljane. 6. maja so se Nemci in domobranci umaknili tudi s Preserja, kamor je prodrl oddelek 13. Hercegovske brigade. Nemško poveljstvo je na vsak način hotelo Ljubljano braniti. Na južni strani mesta je v ta namen napravilo dve bojni dobro utrjeni črti. Zunanja črta je v loku potekala od vzhoda proti zahodu od Zadvara na Orle - Lavrico - preko Barja in Kozarj na južno pobočje Toškega čela. Napad za osvoboditev Ljubljane se je začel 7. maja. Najhujši boji so se razvili na Orlah, kjer so borci Gubčeve in Cankarjeve brigade ponovno jurišali in jih zavzeli, pa so se morali zopet umakniti v noči od 7. na 8. maj. Nemci so obe brigadi dobesedno zasuli s poplavo izstrelkov opov z gradu in 120mm minometov z Golovca. Ujeti Poljak je povedal, da morajo vzdržati do noči 8. maja in da Nemci streljajo lastne ljudi, ki nočejo na juriš. Vsled velikih izgub se je Gubčeva brigada umaknila, zamenjala pa jo je XVIII. divizija, ki je Orle 8. maja zavzela. Gubčeva bri-

gada je šla nato skozi Šmarje in lico in od tod 9. maja v Ljubljano. Podobno kakor na Orlah je dne XXIX. divizija strla sovražnika na območju Loga, Horjula in Barja. Da bi se Nemci rešili iz klešč ob Litve, so proti polnoči od 8. na 9. maj prenehali boj za Ljubljano in z vsjo možno naglico umaknili mesta. Z umikom nemškega okupatorja iz Ljubljane se je zrušil krvavi režim krvavega domobranci. V zgodnjih jutranjih urah 9. maja 1945 so borci oficirske šole Gubčeva štaba prvi prišli v Ljubljano. XXIX. divizija strla sovražnika pa enote XXIX. divizije. Ko je XXIX. divizija v Ljubljano prva Narodna garda Slovenije, je bil slavnosten njen vstop in pozdrav pred meščanskim območjem na Viču. Tu je imel predsednik slovenske vlade tovariš Boris Kidrič kratek nagovor zbrani množici. Ljubljana je tako po štirih letih okupacije in terorja bila zopet slobodna.

ŠTIRI LETA BORBE ZA SVOBODO

V teh nekaj kratkih odlomkih bomo skušali v grobih orisih narodnoosvobodilne gibanje na območju naše občine. Upamo, da bomo v tej predstavitvi uspeli nanizati najpomembnejše dogodke iz NOB. Muzej Ljudske revolucije v Ljubljani nam je odstopil nekaj originalnih posnetkov s katerimi ta zapis ilustriramo.

Na področju današnje viške občine je bil v času NOB vsestransko organiziran in pripravljen boj proti okupatorju. Ravno na tem področju se je začel tudi uradni herojski boj ne le mesta Ljubljane temveč celotnega slovenskega naprednega ljudstva, saj je bila 27. aprila 1941 v Vidmarjevi vili Pod Rožnikom ustanovljena Osvobodilna fronta slovenskega naroda. S tem se je pričel nezprosn boj vseh naprednih ljudi pod vodstvom Komunistične partije, edine sile, ki je ostala zvesta narodu in v prvih vrstah bodila boj proti okupatorju.

Že junija leta 1941 se je na tem področju formirala Preserska četa, ki jo je vodil Ljubo Šerčer in tako so se prve partizanske akcije pričele.

Uresničevati so začeli program OF, ki je bil sprejet na samem ustanovnem sestanku: „Takošnja neizprosna borba proti okupatorju je edini način, da se slovenski narod ohrani pred iztrebljanjem...“ Mesec dni za tem so ustanovili tudi Molniško četo, ki je že tri dni po ustanovitvi izvedla prvi večji napad. Konec julija so uredili v Mokrcu partizansko taborišče in nato so se vrstili napadi vsepovsod. V partizane je prihajalo vse več tovarišev in borbe so bile na dnevnem redu. Okupator ni imel niti trenutka miru. Kmalu se je začel zavedati, da z našim ljudstvom ne bo lahko in da slovenska buržoazija in kler, ki sta se izdajalsko priklonila okupatorju in pristala na sodelovanje z njim, ne predstavljata dejanske volje Slovencev. Partizani so nenehno uspevali. Uspehom je

botrovala dobra organizacija odborov OF, ki so prepredili področje Ljubljane. Na področju viške občine so bili rajoni: Balkan (Barje), Dresden (Dobrova), Turška (Trnovo) in Vichi (Vič), odbori pa so bili tudi povsod drugod. Italijani so se že zagrizeno borili proti partizanom. Posledica partizanske ofenzive je bila ustanovitev Krimskega odreda - partizane je ofenziva le še okrepila, njih hrabra borba pa je privlekla nove simpatizerje. Partizanske akcije so se nadaljevale. Jeseni 1941 in spomladi 1942 seje začela oblikovati narodna zaščita. Narodna zaščita je bila še posebno dobro organizirana na področju ljubljanskega barja. Pomenila je politično in vojaško pripravo za nastanek poznejšega osvobodjenega ozemlja.

Decembra 1941 so partizani minirali most čez Ljubljano pri Preserju in prekinili progo Ljubljana-Trst. Udarci so bili vedno hujši. V januarju so osnovali nov bataljon, imenovan po ustreljenem heroju Ljubu Šerčerju. Napadi so se vrstili na vseh področjih naše občine. Italijani so spričo take moči in številnih akcij postali nemočni in so zato Ljubljano ogradili z žično ograjo. Tudi to ni pomagalo! Partizani in ilegalski so v tem času organizirali poleg številnih akcij že tudi prve ilegalne tiskarne. Kot prva je začela delati ob Cesti na Brdo „Podmornica“, kasneje pa so uredili še „Krim“, „Tunel“ ter dokumentarno tehniko v Rožni Dolini, v Vnanjih Goricah (tiskarna), Kozarjah, Dolomitih in še drugje. Zgradili pa so tudi številne bunkerje.

Italijani so vedno bolj videli svojo nemoč in so se zato začeli izživljati nad civilnim prebivalstvom zločinsko in nečloveško. Strelji so bili namenjeni vsakomur, ne glede na starost in spol. Leta 1942, točneje 17. marca je italijanska vojska zgodaj zjutraj pridrevla na Golo, izropala, požgala in izselila vasi, Škrijlje, Golo, Selnik, Zapotok, Visoko in Rogatec. Odpor prebivalstva se je vse bolj krepil. V Dolomitih je nastal „Dolomitski odred“. Svoje taborišče je premaknil na Ključ in od tam deloval po vsej Dobrovski in Horjulski dolini. 7. maja 1942 se je na ključu odvijala ena najhujših bitk, ko je nad 8.000 Italijanov napadlo 28 borcev. V maju 1942 pa je kljub vsemu terorju in zločinom nastala osvobodjeno ozemlje v okolici Iga.

Prvi bataljon Dolomitskega odreda na Babni gori jeseni 1942

Tomšičeva brigada na Mokrcu leta 1943

17. maja istega leta je bila osvobojena tudi Pijava Gorica. Vedno več mož in fantov je izpod krimskih gozdov odhajalo v partizane. Formirale so se nove čete in v tem času je nastal tudi V. bataljon Notranjskega odreda. V kratkem času so osvobodili ves teritorij do žičnih ovir Ljubljane. Italijani so napravili veliko ofenzivo z veliko premočjo. V tem pa so osvobodili partizani tudi obširno ozemlje v Dolomitih. Istočasno z osvoboditvijo ozemlja pa je tekla tudi ljudska revolucija. Na sektorju Krma - Mokrc in Iške doline pa so ustanovili tudi sanitetno postajo.

Veliko osvobojeno ozemlje je seveda izredno motilo Italijane, ki so začeli

jujula 1942 že omenjeno ofenzivo, v kateri, naj povemo za ilustracijo, da je sodelovalo več kot 20.000 grenadirjev, da ne govorimo o ostalih in izredni oborožitvi, ki so jo imeli. Ofenzivo so nadaljevali proti Kočevskemu Rogu in povsod naleteli na oborožen odpor. Ofenziva je ostala brez haska.

Zaradi vojaških neuspehov in ker so videli, kako jih ljudstvo sovraži, so se italijanski zločinci izživljali nečloveško nad civilnim prebivalstvom. Prihajali so v vasi in pobijali na kar so našli. Požigali so in pobijali, najmilejše kar je bilo je bila internacija.

Za sanitetno bolnico na področju Krma, ki je bila prva, so ustanovili partizani partizansko bolnico v Iški z imenom Kravice. Kasneje leta 1944 pa so začeli prepeljevati ra-

njenje tudi v južno Italijo z zavezniškimi letali, ki so pristajala na Notranjskem.

Že skoraj od samega začetka odpora so partizani organizirali kurirske postojanke in relejne zveze. Dejanjski začetek pa je bil po italijanski ofenzivi. V prvem obdobju je delovalo 20 postaj s skupno 140 kurirji. Zvezo so vzpostavljali preko javk, ki so bile na sredi poti med postajami. Za ekspresne pošiljke pa so uvedli včasih tudi štafetni sistem. Glavne linije so bile zelo zasedene, kar dokazuje dejstvo, da je šlo po njih dnevno tudi po 100 pisem. Po teh poteh pa niso tekla le pisma, temveč tudi preskrbovalne poti v Dolomite, na Krim in Mokerc, največ materiala pa je prihajalo na osvobojeno ozemlje po Dolenjski cesti in Dolenjski železnici.

24. marca 1943 so slovenske brigade Toneta Tomšiča, Ivana Can-

in ob kapitulaciji Italije 8. septembra je bila na Golem ustanovljena X. ljubljanska brigada. V času so partizani napadli Turjaki gnezdo domačih izdajalcev v belogardističnih uniformah. Medtem je Tomšičeva brigada držala z zaščitno zaporo proti Ljubljani. Prešernova brigada napadla Turjake. Prav ta brigada je začela svoj slavn pohod ob kapitulaciji Italije že v Dolenji vasi pri Ribnici, kjer so začeli razoroževati Italijane. Garda in duhovščina pa so se umaknili proti Turjaku. Partizani so zaplenili velike količine orožja. Bela garda je skrila v grad in pričela se je dolgo 6 dni in 6 noči za turjaki grad. Končno je Prešernova brigada vdrla v grad skozi vrata in belogardisti so se začeli predajati. Prebelogardiste so kasneje odpeljali v Velike Lašče in ostalim so sodili znamenitem Kočevskem procesu. Domobranska zalega pa je bila

Ilegalna tiskarna Podmornica

Prihod partizanov preko Barja. 8. maj 1945.

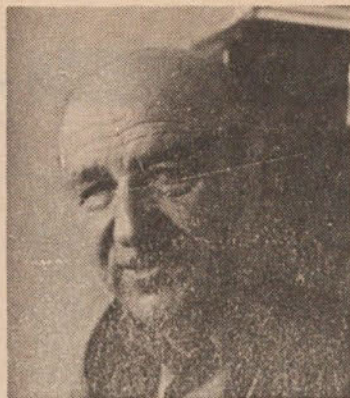
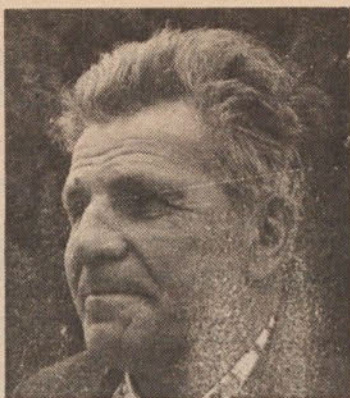
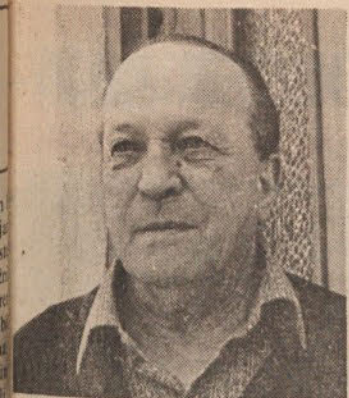
Borba za Turjak. Napad na grad

karja, Matije Gubca in Ljube Šerčerja prišla na Krim, od koder so izvajali svoje akcije (Jelenov žleb, napad na belogardistično postojanko na Pijavi Gorici...)

8. aprila 1943, po italijanski ofenzivi so se IO OF, CK in glavni štab partizanske vojske preko Barja in Mokrc preselili na novo osvobojeno ozemlje v Dolomitih. Na tem ozemlju je prišlo tudi do znane dolomitske izjave ustanovnih skupin OF. Partizani pa tudi tu niso imeli miru. Posebej še, ko je prišel novi italijanski general, ki si je skušal pridobiti slavo z napadi na to ozemlje. Italijani so si kljub temu „polomili zobe“ čeprav so prizadeli partizanom izgube. Vse te italijanske akcije pa so bile vedno bolj plašne, Italijani so vojno že izgubljali. Partizani so ji zadajali udarec za udarec

tem času jemala svoj konec in vično kazen za svoje zločine. Zločinski umori v Kozarjah in zločini črnokocv. Na odložitve izpraznjene postojanke so šli postaviti svoje čete Nemci. So večkrat napadli partizanske postojanke. Partizani pa so Nemce uspeli odbijati in jih z gotovostjo odganjati s položajev. Partizanske akcije so vršile ena za drugo (n.pr. miniranje prog in napadi na postojanke). Nemci so skušali dobiti premoč z letalskim bombardiranjem, toda vse je bilo zaman. Bil je velik trenutek, trenutek končne osvoboditve. Začeli so osvobodilni boji za Ljubljano. Nemci so skonzentrirali vse svoje sile v Ljubljano, da bi krili umik svojih čet na Karavanke, kjer naj bi odpravili svojo poslednjo obrambno črto.

Glasilno občinske konference SZDL Ljubljana-Vič-Rudnik. Urejata izdajateljski svet - častni predsednik dr. Josip Vidmar - in uredniški odbor: ing. Janez Čemažar, Milovan Dimitrić, Janja Domitrovič, (odgovorna urednica), ing. Alojz Habjan, Janez Jagodic, Bine Lenaršič. Tehnični urednik France Anžel. Uredništvo in uprava Ljubljana Trg MDB 7/1, tel. 23-381 int. 26, tekoči račun SDK 50103-678-51173. Rokopisov ne vračamo. Tiska tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani. Glasilo dobijo vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Jože Gačnik

Tone Oblak

Ivan Skodlar

Pavla Centa

Franc Alič

Tončka Grat

O PRVIH DNEH ZMAGE NAŠE REVOLUCIJE

pripovedujejo zaslužni borci NOB

JOŽE GAČNIK — Iz Velikih Lašč, spomeničar. Že leta 1939 je član ZKS, v NOB pa se je vključil takoj v začetku leta 1941. Od takrat dalje je bil sekretar osnovne organizacije ZK v Velikih Laščah in takoj organiziral vse napredno misleče ljudi za odpor proti okupatorju. Bil je zelo aktiven na terenu, pri njem pa so se zbirali tudi tako pomembne osebnosti kot so Tone Tomšič, Jože Rus, Franc Leskovek in Jože Šesko. Leta 1942 so ga ujeli in obsodili v Ljubljani na smrt ter ga nato odpeljali v Alessandrijo v Italijo. Tudi tam se je organiziral komite komunistov, katerega kolektiv je štel 198 članov-zaporinikov. Jože Gačnik pa je postal pomočnik sekretarja. Februarja 1944. leta se je vrnil in odšel v Rakeku v partizane in postal načelnik narodne zaščite za notranjsko-ribniško okrožje vse do konca vojne. 9. maj 1945 pa je dočkal v Osolnicah ob Kolpi.

„Tako kot povsod po naši domovini, so nas tudi v Osolnicah nadvse navdušeno sprejeli. Radosti in veselja ni in ni bilo konec, saj smo kronali našo borbo z velikim in enkratnim uspehom. Občutke, ki sem jih tedaj doživljal ne morem opisati. Končno smo lahko svobodno govorili, mislili, delali, skratka občutili smo nekaj kar smo že skoraj pozabili, oziroma, o čemer smo lahko samo premišljevali in sanjali.“

TONE OBLAK — iz Notranji goric spomeničar. 15. maja 1941. leta je bil na tem terenu prvi sestanek aktivistov, na katerem so si zadali nalogo, pridobiti čim več sodelavcev. Na zdajšnjem sestanku pa so ga tovariši postavili za komandirja vaške zaščite. 5. julija 1942. leta je odšel v partizane in sicer v Dolomitski odred v tako imenovano udarno, gadovo četo. 1943. leta je bil kot kurir premeščen na teren TV stanice, kjer so se združevali kurirji. Kasneje je postal komendir 1. relejne linije za dolensko področje. Pred koncem vojne se je privključil 1. bataljonu II. divizije KNOJa v Pijavi gorici, kjer je kot partizan-kurir so deloval v številnih akcijah.

„Svobodo sem dočkal v Ljubljani. Nepozabno je to bilo srečanje z nepregledno množico, ki nas je vse vprek pozdravljala, in vzklikala. To je nešteto presunljivih utrinkov, ki so bili pomešani še s tako živo prisotnimi grozotami, ki nam jih je zapustila vojna.“

IVAN SKODLAR — iz KS Vič, spomeničar. Začetek vojne ga je zatekel v Zagrebu na orožnih vajah. Takoj na jesen 1941. leta se je vključil v protiokupatorsko delo na terenu in v Pivovarni Union, kjer je bil zaposlen. V njegovi domači hiši je imela OF v kletnih prostorih delavnico za radio sprejemne

postaje in skladišče za tiskarno. Leta 1942. pa je moral v ilegalo in delal v tiskarni v Kozarjah. Januarja 1943. leta so se morali izseliti, aprila istega leta pa so jih zaradi izdaje ujeli Italijani in to na Osredku pod Katarino. V Ljubljani je bil Skodlar obsojen na dosmrtno ječo in odpeljan v Italijo. Marca 1944. leta je prišel na svobodo in takoj poiskal vezo z rajonskim odborom Dobrova, ki se je koncem oktobra 1944. leta po reorganizaciji rajonskih odborov združil v Vrhniškega. Nato je bil imenovan za sekretarja rajonskega odbora Logatec, kjer je tudi dočkal svobodo.

„Kako težko smo dočakali ta dan si lahko predstavljate. Praporji, cvetje, veselje, jok, stiski sok, objemi, presunljiva snidenja s preživeli svojci pa tudi grenka razočaranja, vse to si lahko videl pa tudi občutil tisti čas. Za nas vse je bilo to nepozabno doživetje, po tolikem času, ki je terjal toliko žrtve in grenkih spoznanj.“

PAVLA CENTA spomeničarka Plešivica. S svojo izredno aktivnostjo in požrtvovalnostjo je začela delovati takoj na začetku vojne in to na celotnem barjanskem območju-Golo, Zapotok, Škrlje, Turjak, Želimlje itd. Zbirala je hrano, obleko in denar za revne ljudi, prenašala pošto in orožje in še in še. Seveda je morala delovati bolj ilegalno toda v pravo ilegalo se je

umaknila koncem leta 1943, ko so je skupaj z ostalimi tovariši pregnali iz Šklilj. Na srečo so se pravočasno umaknili, oba otroka pa je dala v varstvo na Bloke. Po reorganizaciji rajonov se je barajanski leta 1944. preimenoval v Veliko Laški rajon. — sestavljal pa so ga trije rajoni in sicer Barje, Ig in Mokrc. Ko je bila Pavla skupaj s svojo skupino v Mokrcu so jih 30. novembra 1944. leta napadli Nemci in tudi tokrat so se rešili, ter umaknili na Notranjsko.

„9. maj, to je dan osvoboditve smo z drugimi borci, našimi sotovariši dočakali in proslavili v Ljubljani, ki je bila tako praznično razpoložena, da tega ne morem opisati z besedami. Lahko si predstavljate, kako nam je bilo pri srcu, ko smo dihali na svobodi. Ko sem se pogovarjala z ljudmi so nekatere ženske mislile, da smo tiste iz partizanov vse pokvarjene, potem pa so spoznale, da to le ni res.“

FRANC ALIČ — iz Brezovice, spomeničar. Doma je iz Notranjih goric, njegovo partizansko ime pa je bilo Čiro. Aktivno je deloval že pred kapitulacijo stare Jugoslavije-ta dela so bila bolj propagandnega značaja. Okupacija ga je zatekla na sluzenju vojaškega roka, na orožnih vajah. V partizane je odšel 19. marca 1942. leta iz Notranjih goric preko Krima na

Kočevski rog, kjer se je vključil v 1. kočevsko Roško četo. V začetku 1943. leta se je priključil Cankarjevi brigadi s katero je šel v borbo na Hrvaško, sodeloval pri osvoboditvi Platerjev in v borbi v Jelenovem žlebu. Po kapitulaciji Italije je bil premeščen v Železniško brigado in postal komandant bataljona. Levstikove brigade. 30. aprila 1944. leta pa je bil ranjen pri Blokah in prepeljan v Bari v zdravilišče. Nato se je na Visu priključil 3. prekomorski brigadi kot komandant bataljona. Sodeloval je še v raznih bitkah, med drugim tudi v bitki za Split, Knin, Bihač, Mostar. Ko se je vračal domov pa je dočkal svobodo v Pivki. Postal je kapetan I. klase, medtem ko je bil 1943. leta poručnik.

„Prvi občutki svobode so nepopisno lepi. Ni več neprestanega streljanja in pokanja, ne strahu, ne bojznosti. Ko smo se srečali stari tovariši in domačini je bilo vzdušje tako prirčno, da tega ne morem pozabiti. Vendar pa sem bil daleč od doma, tako, da so se mi v to veselje vrnile bojzane misli, kaj se je zgodilo z domačimi, ali so še vsi živi in podobno. Tako nisem bil pomirjen dokler nisem prišel domov.“

TONČKA GRAT — iz Škofljice. Pri njih doma so se zbirali in skrivali razni aktivisti že od

vsega začetka vojne, organizirali so razne mladinske sestanke, zbirali obleko, hrano, denar, sprejemali in prenašali razna sporočila in orožje ter podobno. Zato jim je bil sovražnik neprestano za petami in tako so Tončko 6. novembra 1943. aretirali domobranci skupaj z drugimi aktivisti in odpeljali v koncentracijsko taborišče Ravensbruck. Tja so prispeli šele 21. decembra, ker so se med potjo ustavljali po raznih drugih zaporih in taboriščih, med drugim na Dunaju, Celovcu, Leipzigu. Iz Ravensbrucka so jih premestili na sever Nemčije, v delovna taborišča, kjer so trpeli predvsem zaradi hudega mraza. Tam je Tončka Grat preživela ves čas do konca vojne. Evakuacija internirancev se je pričela 27. aprila 1945. leta toda Tončka se je skupaj z nekaj so trpinkami vrnila domov šele 4. avgusta.

„Ko smo zvedeli, da je prišla osvoboditev smo bili presrečni. Vsevpred smo se objemali in poljubljali, toda to veselje nam je kalila misel, kako je doma, ali je še kdo živ, ali še stoji hiša. Po drugi strani pa smo se spraševali tudi za nas same, kako bomo prišle domov, kajti bile smo zelo daleč od domovine. Ko smo prišle v Ljubljano sva šli s sestrično najprej k najini sorodnici, da sva izvedeli, kako je pri nas doma, šele nato sva si upale domov.“

RODILI SO SE POD SVOBODNIM SONCEM

in čutijo se dolžni zgrajevati in braniti pridobitve naše revolucije

VASILIJ KOVAČIČ — tehnični urednik-grafik v Tehnični založbi Slovenije. Lahko rečem, da smo ponosni in srečni hkrati, da živimo v takem času in v taki družbi kot je danes naša družba. Prav gotovo je to rezultat enkratnega boja naših narodov s komunistično partijo na čelu, ki je edina vodila to revolucijo in tudi uspela doseči mednarodno priznanje same revolucije in s tem naše nove Jugoslavije. Uspela je doseči tudi enotnost in enakopravnost jugoslovanskih narodov, ki vsi v svetu predstavljajo neodvisno in neuvrščeno državo. Te tradicije so danes še močno prisotne in naloga nas mladih je, da jih nadaljujemo in obvarujemo hkrati. Zavedati se moramo, da so stalno prisotni elementi, ki skušajo te dosežke podreti, zato moramo biti enotni in znati ceniti to kar imamo.

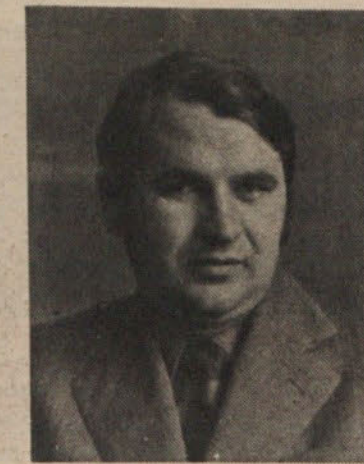
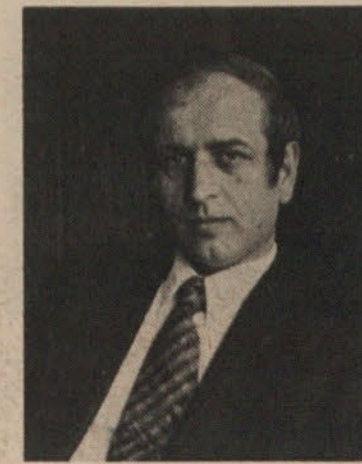
TANJA AMBROŽIČ — Vodja pisarne — Institut „Jožef Stefan“, delegat zbora združenega dela skupščine občine Ljubljana Vič—Rudnik. Naša narodnoosvobodilna revolucija je, lahko rečem edinstvena in je lahko res dober vzor za druga osvobodilna gibanja po svetu. Prav gotovo je v njej odigrala vodilno vlogo Komunistična partija, ki se je odločila za neodvisno pot. Kljub temu, da so bili narodi ločeni, so se v tej borbi združili v eno in to še danes predstavljamo v svetu. Mislim, da smo na našo domovino lahko še posebej ponosni, ker vsi prav gotovo ne morejo biti. Seveda se vedno najde nekdo, ki rovari na tak ali drugačen način, toda prepričana sem, da če smo znali rešiti težje primere v preteklosti bomo lahko rešili tudi te.

VIKI MUSAR — Sekretar MK SZDL — Ta naša povojna generacija pojmuje dosežke naše revolucije kot nekaj danega, zato smo do njih največkrat dokaj kritični in ocenjujemo, kaj bi morali še zgraditi, kaj izboljšati ipd. Prav po tem pa se tudi ločimo od starejših, ki so to revolucijo sami doživljali in tudi vedo, kako je bilo prej. Vedeti pa moramo, iz kakšne materialne baze je ta povojna generacija izšla in šele potem vidimo, koliko se je v tem času naredilo. To je nekaj neverjetnega. Samoupravni sistem naše družbe je prav gotovo specifičnost naše ureditve, ki je dosegel precejšen napredek, če pogledamo vsa leta nazaj, seveda ga je potrebno še dograjevati in izboljševati. Proces naše socialistične ureditve in odvisne ter nekompromisne politike moramo vsekakor nadaljevati, ker le tako bomo lahko dosegali dobre rezultate.

VINKO BILIČ — sekretar OK ZSMS Ljubljana Vič—Rudnik. Ta NOB je bila enkratna borba jugoslovanskih narodov. Posebnost tega boja je bila takratna notranja ureditev in struje, ki so vladale v njej. Enkratno pa je bilo tudi nastajanje ljudske oblasti med vojno in pa razvoj našega samoupravnega socialističnega sistema, ki je sicer še v razvojni fazi, je pa kljub temu dal velike rezultate. Sama borba in 30 let razvojni poti je pokazala, da je KP s tovarišem Titom na čelu izbrala edino možno in najpravičnejšo pot v kateri je zmagala ljudska zavest in bratstvo ter enotnost jugoslovanskih narodov. Mislim pa, če pomislimo na vse naše zaslužne borbe in na številne žrtve te vojne, da smo še vse premalo poskrbeli za njihove življenjske in delovne pogoje.

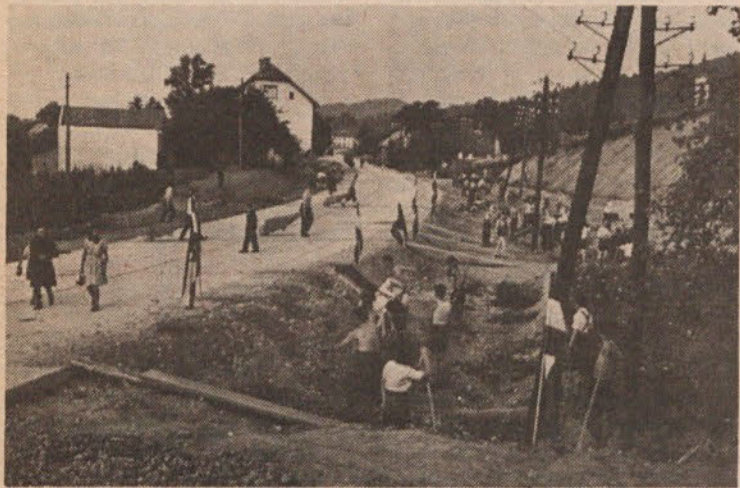
VALENTINA MARKIČ — vzgojiteljica — Mladinski dom Malči Belič. Na narodnoosvobodilno borbo in njene dosežke gledam zelo pozitivno. To, da si tako majhen narod, kot smo mi izbojuje take pravice in takšno sedanost je res vsega občudovanja vredno in ni čudno, da imamo po vsem svetu tako velik ugled in priznanje. Naša enotnost in pa neodvisna politika s tovarišem Titom na čelu je enkratna primer daleč naokoli. Maršal Tito je znan in cenjen po vsem svetu — to je predsednik majhne države in tako velikega formata. Kot vzgojiteljica te revolucionarne tradicije prenašam na otroke, ki pa imajo izredno velik posluš in interes. Sama veliko potujem in vidim, kako je zunaj naših meja — mislim na te odpadnike, ki nam ne dajo miru, to pa zato, ker nam to, kar imamo samo zavidajo.

ANKA MRZLIKAR — delavka v TOVIL. Mi, ki smo se rodili v letu osvoboditve, prav gotovo ne vemo, kako je bilo med vojno in tudi nekaj časa po njej. Vemo le toliko, kolikor so nam povedali starši in kar smo in še lahko gledamo na filmu in TV. Prav gotovo moramo biti na vse to, kar imamo, zelo ponosni in to tudi znati ceniti — če pogledamo samo, kakšna brezposelnost je bila prej ali pa kako je danes poskrbljeno za delavca! Tudi samoupravljanje je nekaj izredno važnega, saj delavci lahko sodelujemo pri raznih odločitvah in dogovarjanjih. Pa tudi to je velik napredek, če pogledamo, kakšne možnosti izobraževanja so danes ali kakšne so bile včasih! Vsak ima v naši družbi možnost, da dokonča to ali ono šolo in se še naknadno izobražuje. Zato pa je tudi naloga mladine, da pokaže kaj zna in, da se oddolži za vse kar ji je danes na voljo.

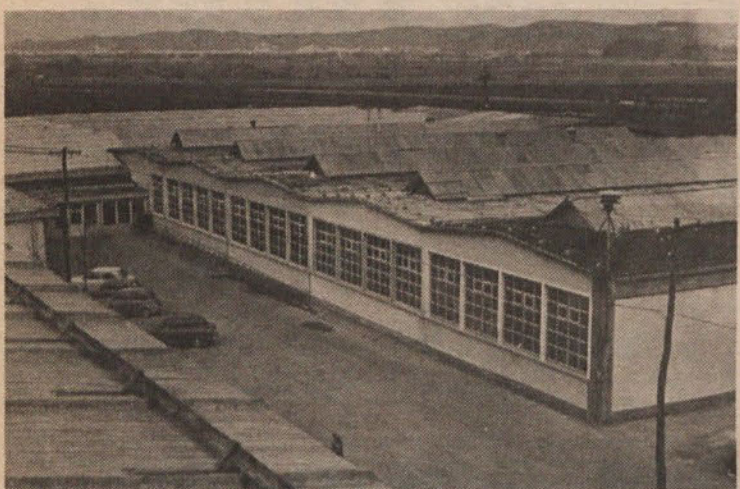

NAŠIH TRIDESET LET — NAŠIH TRIDESET LET — NAŠIH TRIDESET LET

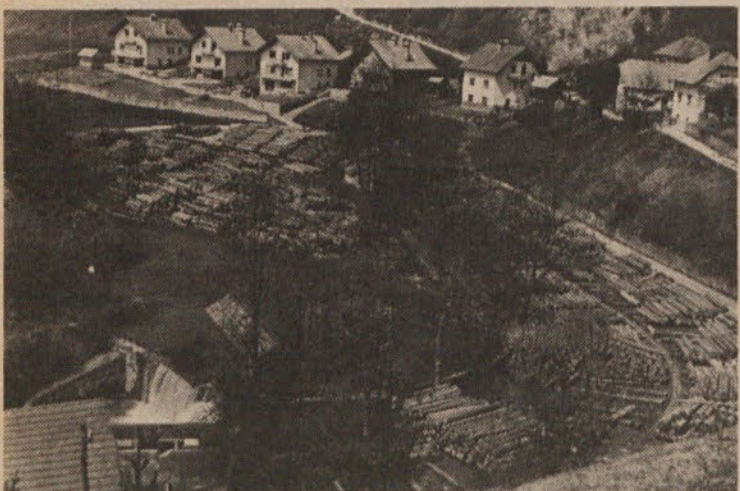
RAZVOJ OBČINE PO OSVOBODITVI

Takoj po osvoboditvi so občani zavihteli krampe in lopate. Z udarniškim delom in voljo so zgradili in obnovili številne objekte. Posnetek je bil leta 1945 napravljen na Tržaški cesti pri Brezovici.

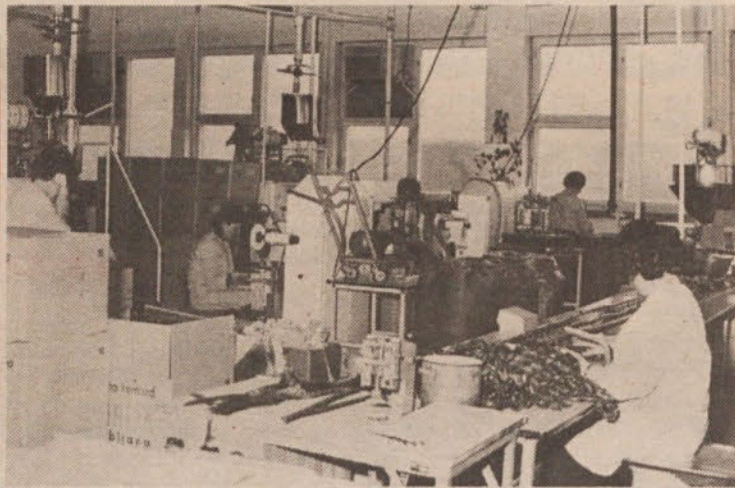
V tem povojnem obdobju je bilo zgrajenih veliko število tovarn. Industrija je tako prodrla tudi v manjše kraje, kjer je našlo zaposlitev vse več občanov. Tako je bila na Igu zgrajena tovarna kovinske industrije.

V Polhovem Gradcu je ena največjih delovnih organizacij v naši občini Hoja zgradila svoj obrat. Na sliki, les je pripravljen za obdelavo.

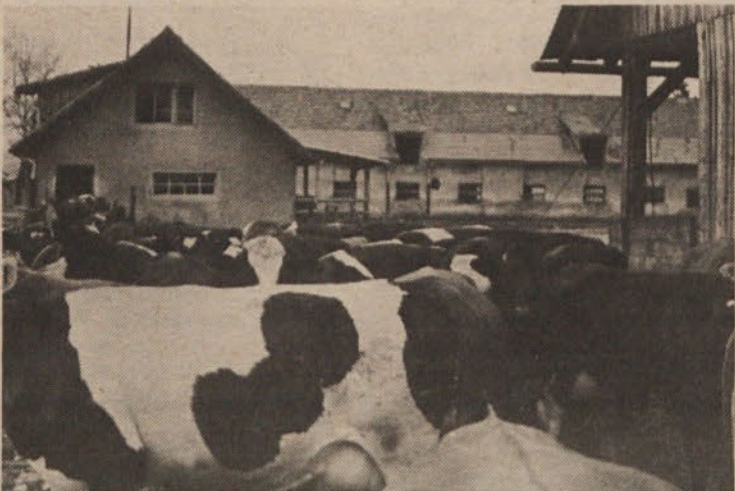
V zadnjih letih se industrija koncentrira na za to urbanistično obdelanih področjih. Pogled na industrijsko cono na Viču, kjer imajo svoje delovne prostore: TOVIL (tovarna vijakov), IGO (industrija gostinske opreme), Komunalno podjetje Vič in Žičnica.

V naši občini je blizu 17.000 zaposlenih. Med njimi je vse več žena. Posnetek je iz tovarne Ilirija. Delovni procesi so modernizirani in avtomatizirani.

Čeprav je v kmetijstvu zaposlenih vedno manj občanov, pa se je tudi v poljedelski panogi zabeležil ogromen napredek. Številne kmetije so se modernizirale. Tudi kmet Juha iz Iga si je nabavil sodobne kmetijske stroje.

Živinorejska proizvodnja (meso, mleko) je dobro organizirana v družbenem sektorju, ki se vedno bolj povezuje s kmeti — kooperanti. Posnetek iz TOZD Posestva Ljubljanskih mlekarn (Jesenkovo).

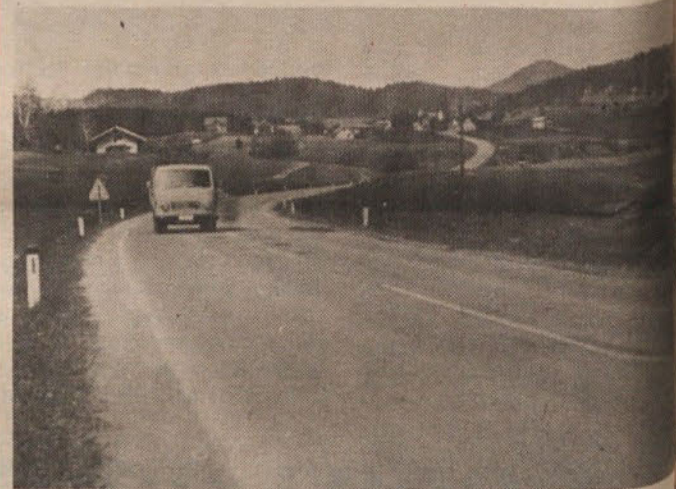
Na področju naše občine je veletrgovina Mercator izmed trgovskih podjetij najmočnejše zastopana. Poleg številnih trgovin na mestnem in izven mestnem področju pa je na Tržaški cesti zrasel tudi pravi trgovski center.

Občina je v povojnem obdobju dobila povsem novo obliko. Številna nova naselja in soseske so zrastle takorekoč čez noč. Na sliki je naselje individualnih gradenj na Skofljici.

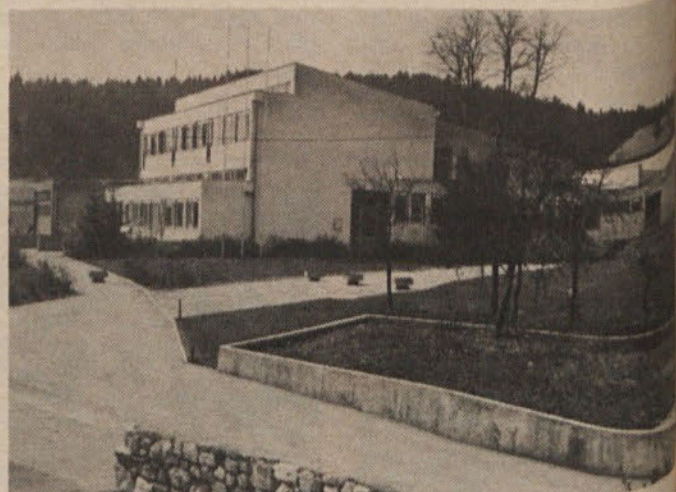
Vzdolž Jamove ceste pa je „nastalo“ moderno bločno naselje.

Da bi bile povezava med kraji in naselji čim boljše, so bile rekonstruirane in na novo zgrajene nebroj cest in poti. Na sliki je bila tako tudi cesta med Ljubljano in Kočevjem. Pogled proti Malim Laščam.

Tudi vpadnica — Tržaška cesta je dobila modern cestni nov Dolgi most.

Po vojni je bilo zgrajenih 11 novih, modernih osnovnih šol. V Velikih Laščah imajo danes moderno šolo.

NAŠIH TRIDESET LET — NAŠIH TRIDESET LET — NAŠIH TRIDESET LET

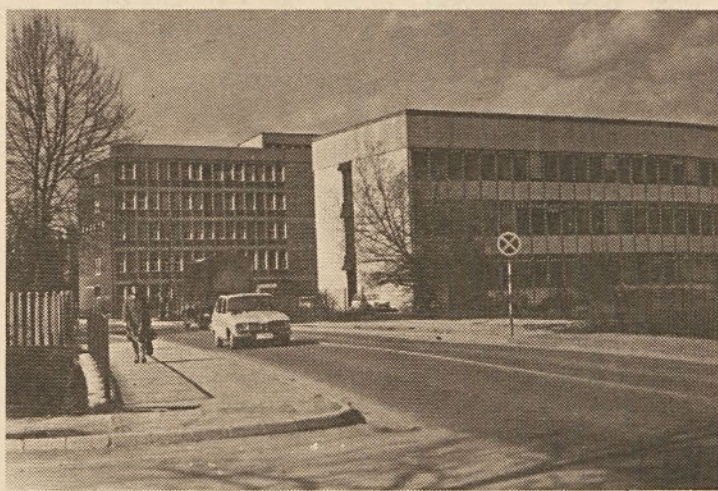
Vse več žena je zaposlenih in tako so potrebe po otroškem varstvu nenehno naraščale. Zrastli so številni vrtci. S samoprispevkom pa gradnjo vrtcev in šol financirajo tudi občani sami. Na sliki je vrtec v Jamnikarjevi ulici na Viču, zgrajen iz samoprispevka.

Na Rudniku (na sliki) in na Viču (v Postojnski ulici) imamo Vičani dva zdravstvena doma:

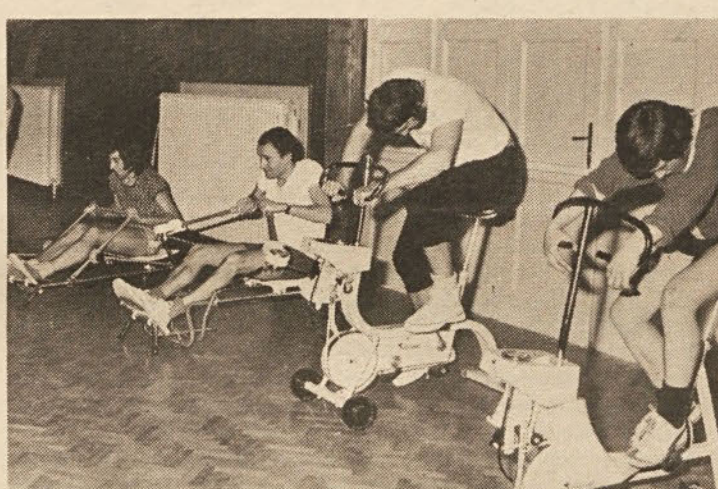
Pod Rožnikom je bilo zgrajeno moderno študentsko naselje. V povojnem času se vse več mladih vpisuje na univerzo.

Številni inštituti in fakultete imajo svoj sedež v naši občini. Večina le-teh je bila zgrajena po vojni. Na sliki Republiški računalniški center, v ozadju fakulteta za matematiko.

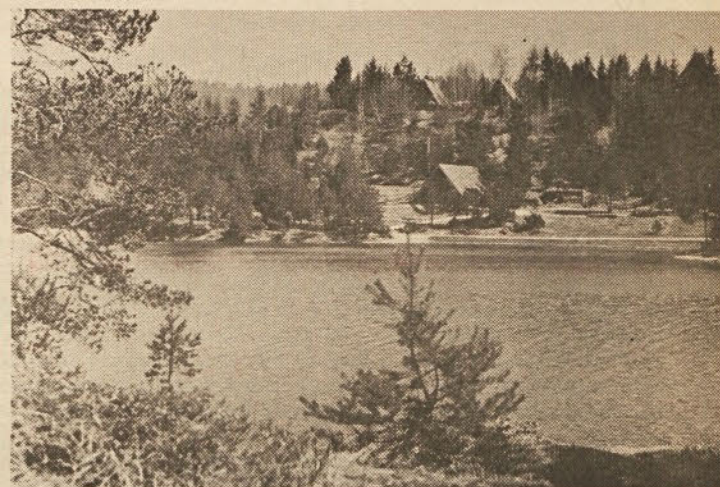
Vse več pozornosti posvečamo tudi športu in rekreaciji. V ta namen je bilo zgrajenih mnogo športnih objektov med njimi tudi kopalnice Kolesija.

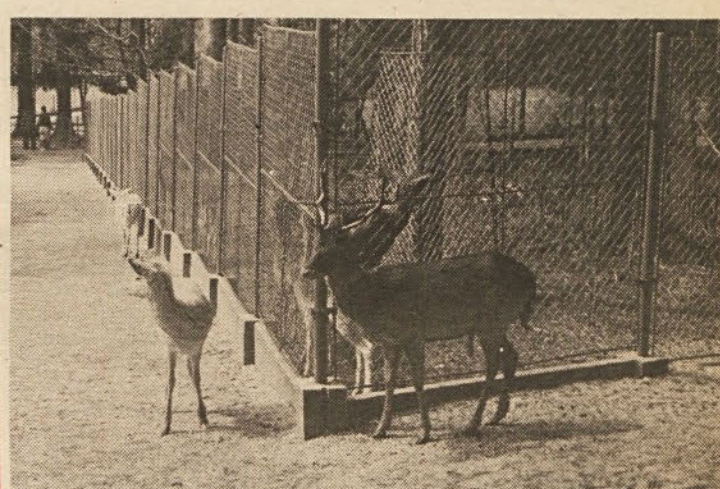
Vedno več občanov si nabira moči tudi v sodobno opremljenih Trim kabinetih. Posnetek je iz Partizana na Viču.

Rekreaciji in preventivnemu zdravljenju otrok pa je namenjeno klimatsko zdravilišče na Rakitni.

Pa tudi sicer občani radi obiskujejo Jezero na Rakitni (na sliki) in druge izletniške točke v občini.

Na koncu naj omenimo še živalski vrt ob Večni poti. Naše mesto ga je dobilo šele po vojni.

OBČINA LJUBLJANA VIČ-RUDNIK V OBDOBJU DO LETA 2000

POUDAREK NA STANOVANJH IN KOMUNALI

Kako se bo občina razvijala, kakšna naj bo njena bodočnost; o tem govori predsednik občinske skupščine Vili Belič — Vsi razvojni programi občine morajo biti sestavljeni iz razvojnih programov krajevnih skupnosti in prizadevanj vseh subjektivnih faktorjev.

Ob pomembnem prazniku, ki ga slavimo ne kaže obujati le spominov, temveč moramo zreti v bodočnost, kakšno mesto bo imela občina Ljubljana Vič-Rudnik v naslednjih letih, v obdobju do novega tisočletja. O občini jutri in pojutrišnjem, o njenem razvoju, željah, težnjah in načrtih smo se razgovarjali s predsednikom občinske skupščine VILJEM BELIČEM. „Osnovno, vrh prizadevanj, prvobitni cilji naše občine morajo biti v prihodnje komunalna urejenost, ki danes še šepa in stanovanjska izgradnja. Na teh dveh osnovnih značilnostih mora biti poudarek in ti dve naj označujeta prihodnje obdobje kot rdeča nit, saj sta ob enem področji, ki občine najbolj neposredno prizadevata in največkrat tudi najbolj konkretno žulita, je poudaril Vili Belič.

„Kar zadeva prihodnost naša občine je treba povedati, da je občina Ljubljana Vič-Rudnik od Črnega vrha do Velikih Lašč del skupne Ljubljane. Ob razvoju občine, ki ga je dosegla v preteklem obdobju, je treba skrbeti za nadaljnji skladen razvoj ne le občine, temveč Ljubljane kot celote. Ob tem bi morali še posebej spoštovati vrednote, ki nam jih predstavljajo naše še proste površine v občini. Skrbeti bomo morali in to zelo pazljivo, da bodo nova naselja dobila obliko in podobo sodobno urejenih urbanih naselij z vsemi potrebnimi in spremljajočimi objekti. Tu mislim tako na komunalne objekte kot so vodovodi, ceste itd. kot tudi na druge: trgovine, šole, vrtci in ne nazadnje zdravstveni dom.“

Kakšna naj bo občina Ljubljana Vič-Rudnik v prihodnosti? O tem obstoja več teorij, nekatere celo zagovarjajo, naj bi bila to izključno stanovanjska občina oziroma „spalna“ občina? „Naša občina se strinja, da pristopimo k policentričnemu razvoju Ljubljane in ne želi biti le „spalna“ občina, niti ne le industrijsko področje. Pomislite le na težave, ki bi nastale, če bi bila na eni

strani Ljubljane osredotočena industrija, na drugem koncu pa le stanovanja. Dnevna migracija skozi mesto bi bila tako močna, da je ne bi bilo mogoče nikakor razrešiti, temveč bi nastal neresljiv prometni voz. Ze tako je Ljubljana povsem zamašena kar zadeva promet. Kaj bi bilo šele potem?!

Zato moramo skrbeti za enoten in skladen razvoj naše občine kot dela Ljubljane. Ne mislim zanemarjati industrije, čeprav se bomo zavzemali za čisto industrijo, takšno kot jo imamo sedaj. Ker je le večina industrije takšne, to ne bo pretežno.

Ob tem prostorskem načrtovanju pa nikakor ne smemo pozabiti na nadaljnji razvoj univerze in načrte s tem v zvezi. Ne smemo pozabiti, da je naše področje četrt, kjer naj bi bile fakultete, poudarek naj bi bil na univerzi in inštitutih. Zаметki tega so že v eliki meri prisotni.“

Kaj je še bodočnost občine? „Tudi v bodoče bomo dajali poudarek razvoju kmetijstva in v posameznih primerih tudi kmečkemu turizmu. Ob hitrem razvoju obvoznic in avtomobilskih cest na našem področju, je omogočen tudi hiter razvoj občine na področju Dobrove in Kozarij. Obe področji lahko zato postaneta izredno zanimivi za stanovanjsko naselje.

Bodočnost občine pa bomo seveda gradili tudi na razvoju obrti, gostinstva in turizma.“

Trgovina je na področju viške občine šibka . . .

„Res je! Trgovino bomo morali v prihodnje razvijati in to enakomerno. Povsod bodo morale biti na voljo trgovine s splošnim blagom, v središču pa naj bi bilo več specializiranih trgovin kot jih je sedaj, čeprav nimamo težnje, da bi gradili gigantske objekte in velikanske potrošniške centre. Začetek boljše oskrbe prebivalcev je gradnja potrošniškega centra v Murglah, za kar so pogodbe že sklenjene.“

In gostinstvo ter turizem?

„Tudi na to ne bomo pozabili. Gostinstvo je nujno razviti in to povsod. Nekaterim pa je treba le dati poudarek in to so Rakitna, Kurešček, Iški Vintgar, Polhov Gradec, Horjul, Velike Lašče in Turjak.“

Kakšni so še načrti?

„V nadaljnjem 25 letnem obdobju moramo imeti povečano skrb, da znamenitosti starejše ali mlajše, ne bodo propadale, tem-

več da bomo za njih skrbeli. Kot je ljubljanski grad skrb celotne Ljubljane, nedvomno tudi grad Turjak ni le skrb viške občine.

Tudi Rožnik in živalski vrt je treba narediti ljubljanski. Zanj moramo skrbeti vsi in tako doseči, da bo res ljubljanski. Menim namreč, da občina Vič-Rudnik ni dolžna sama skrbeti za tista dva leva in volka, temveč ima živalski vrt pomen za celotno mesto in bga morali razvijati, ter mu dajati ustrezen poudarek.“

Kaj bo s komunalno urejenostjo?

„Komunalno urejenost moramo izboljšati. Splošno prizadevanje mora biti da se število cest, ki spadajo v kategorijo urejenih bistveno poveča, njih kvaliteta pa izboljša. Enakovrednega in načrtovanega policentričnega razvoja Ljubljane, pa si tudi ne moremo predstavljati s tem, da bi si svetili v blokkih s petrolejkami in vodo črpali iz vodnjakov.

Komunalna urejenost občine ni le skrb občine, temveč vseh komunalnih delovnih organizacij in ustanovljenih samoupravnih interesnih komunalnih skupnosti celotne Ljubljane. Sedanji enostranski razvoj Ljubljane ne daje možnosti enakovrednega razvoja.“

In celodnevna šola?

„Velika in odgovorna naloga je in bo, če bomo želeli, da bo pomenila dobroskopska osnovna šola, ki uvaja kot prva v republiko celodnevno šolo, začetek splošnega prehoda vseh šol na celodnevni pouk v naslednjih 10 letih. Še veliko bo treba storiti, da bomo zagotovili te pogoje vsem.“

Značilnost Ljubljane je tudi Barje in ta značilnost je v celoti v viški občini. Kaj bo z Barjem?

„Naše površine, ki nimajo tako idealnih nosilnosti za velike in visoke zgradbe so nadvse primerne npr. za skladišča. Nesmotno je graditi nizke objekte na skalah, kot to počnemo sedaj. Teh površin je škoda. Površine bi morali v Ljubljani uporabljati smotnejše. Barje je izredno primerno za nizke gradnje.

Treba je narediti program urbanizacije Barja in s tem tudi začeti. Možnosti zazidave določenih površin so, nekatere površine pa so prav idealne za pogozdovanje. V zvezi z Barjem je treba nekaj reči, nekaj ukreniti. Izdelanih je bila že vrsta študij in tudi posvetovanja so že bila. Pogledati je treba praktično vrednost teh študij in jih začeti potem uresničevati,“ je povedal Vili Belič.

Razgovarjal se je MILOVAN DIMIČIĆ

SREBRNA PRIZNANJA OF ZA LETO 1975

Prejeli jih bodo:

HENRIK BARTE LJ,

roj. 1904, Predjamska 24, upokojenec. 1941 se je vključil v NOB. V njegovi aktivnosti ga je ovirala težka bolezen. Ves čas po vojni je bil poleg dela v sindikatu zelo aktiven tudi na terenu, posebno še v OF – SZDL in v organizaciji ZK. Kljub obolevnosti še vedno po svojih močeh pomaga, kjer je to najbolj potrebno. Predlagatelj: Krajevna konferenca SZDL Rožna dolina.

ANGELA BRATKO,

roj. 1922, Podrožniška 4, upokojenka, nosilka Partizanske spomenice. Po osvoboditvi je bila sekretar AFŽ Slovenije, kasneje je delala v vodstvu krajevnih organizacij in pri ustanavljanju društev prijateljev mladine. Predlagatelj: Krajevna konferenca SZDL Rožna dolina.

ALOJZ BRDAVS,

roj. 1914, Ul. Borca Petra 21, upokojenec, aktivist OF. Po osvoboditvi je delal v vodstvu krajevnih organizacij ZZZB in kot član sveta KS „Kozarje“. Predvsem si prizadeva za splošni napredek društvenega življenja v KS. Predlagatelj: Krajevna konferenca SZDL Kozarje.

MILAN BUH,

roj. 1928, Redelonghijeva 16, uslužbenec. V NOB sodeloval je kot mladinec. Po osvoboditvi se je vključil v družbenopolitično delo in življenje na terenu in na občinski ravni. V ZRVS in v komisijah pri občinski skupščini je zelo prizadevan. Predlagatelj: Družbenopolitične organizacije v KS „Malči Belič“.

ALOJZ DOLNIČAR,

roj. 1924, Cesta v Mestni log 36, upokojeni podpolkovnik JLA in nosilec Partizanske spomenice 1941. Tudi v JLA je imel pomembne družbenopolitične funkcije. Po naselitvi v KS „Kolezija“ se je takoj vključil v delo in bil kmalu izvoljen za odbornika skupščine občine. Je namestnik sekretarja občinske konference ZKS in član mestne konference ZKS, predsednik komisije za SLO. Predlagatelj: Volilna komisija občinske konference SZDL Ljubljana Vič–Rudnik.

MARIJA DOLNIČAR,

roj. 1925, Šujica 13, Dobrova pri Ljubljani, upokojenka, udeleženka NOB od septembra 1941 do konca vojne. Takoj po vojni se je vključila v aktivno in organizirano delo na Dobrovi, v organih taktičnega občinskega ljudskega odbora in v odboru ZZZB NOV. Po združitvi občin je bila vključena v razne komisije občine Vič–Rudnik. Predlagatelj: Občinski odbor ZZZB NOV Ljubljana Vič–Rudnik.

RUDI FURLAN,

roj. 1922, Gorkičeva 18, upokojeni podpolkovnik JLA. V NOB se je vključil že od vsega začetka. Vseskozi aktivno dela v organih KS, V ZZZB in ZRVS, sodeluje tudi na šolah pri obujanju tradicij NOB in pri organizaciji pionirskih pohodov po poteh partizanskih enot. Predlagatelj: Družbenopolitične organizacije v KS „Malči Belič“.

VINKO GRDADOLNIK,

roj. 1920, Tržaška 279, upokojenec, aktiven med NOB in po njej. Po naselitvi v Kozarjah je pričel aktivno delovati v organizaciji SZDL kot tajnik in predsednik v svetu KS in kot tajnik sveta. Predlagatelj: Krajevna konferenca SZDL Kozarje.

FRANC IGLIČAR,

roj. 1905, Notranje gorice, Plešivica 76, upokojenec, nosilec Partizanske spomenice 1941. Bil je prvi predsednik odbora OF in kot član ZK, ZZZB ter odbora SZDL v krajevni skupnosti vedno prisoten v vseh njenih akcijah. Priznanje OF naj bi dobil ob njegovem življenjskem jubileju 70–letnici. Predlagatelj: Krajevna konferenca SZDL Notranje Gorice – Plešivica.

FRANC KAVČNIK,

roj. 1904, Vnanje gorice, Brezovica, upokojenec. V času NOB je aktivno deloval v OF. Je aktivni član v raznih družbenopolitičnih organizacijah, predvsem v odboru ZZZB. Kljub starosti je še vedno aktiven in si še posebno prizadeva za uveljavljanje in izgradnjo socializma na vasi. Predlagatelj: Krajevna konferenca SZDL Vnanje Gorice in ZZZB NOV Vnanje gorice.

BORUT KNEZ,

roj. 1931, Pokljukarjeva 5, gradbeni tehnik. Že v NOV je vestno izvrševal kurirske naloge. Aktiven je ostal tudi po vojni. Bil je predsednik krajevnih SZDL, odbornik občinske skupščine Vič–Rudnik, večletni sekretar OO ZK v podjetju in trikrat udeleženec v mladinskih delovnih brigadah in enkrat udarnik. Sedaj je vodja skupine delegatov za zbor občin v skupščini mesta Ljubljana. Predlagatelj: Krajevna konferenca SZDL Vič.

DORE KOGOVŠEK,

roj. 1931, Brezje 27, Dobrova pri Ljubljani, gasilski tehnik. Je aktiven družbeni delavec in se je še posebno odlikoval pri razvi-

janju gasilske organizacije v občini. Njemu gre tudi zasluga, da je bil v Brezju zgrajen gasilski dom. Je član sveta KS „Dobrova“ in drugih ružbenopolitičnih organizacij na Dobrovi. Predlagatelj: Krajevna konferenca SZDL Dobrova.

ANTON KOZAMERNIK,

roj. 1925, Prevalj 9, mizar. Deloval je v NOB od vsega začetka. Opravljal je vrsto pomembnih funkcij v samoupravnih organih, v ZK in sindikatu. Je aktivni družbenopolitični delavec tudi na Brdu pri Ljubljani. Predlagatelj: OO sindikata in OO ZK OZD Utensilia.

IVAN LAMOVŠEK,

roj. 1920, Dolenjska cesta, upokojenec, v NOV je bil od 1942. Po demobilizaciji je opravljal pomembne družbenopolitične funkcije. Po osvoboditvi je prevzel mesto predsednika KS, kar je opravljal polnih trinajst let, pri tem pa aktivno sodeloval z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami. Predlagatelj: Družbenopolitične organizacije v KS „Krim–Rudnik“.

MAKS MOČNIK,

roj. 1926, Izanska c. 126, vodja skladišča. Po osvoboditvi je najprej odslužil vojaški rok. Od leta 1952 je aktiven družbenopolitični delavec, v organih samoupravljanja v delovni organizaciji, v KS in na občinski ravni. Še posebno je ves čas aktiven v vodstvih in osnovni organizaciji ZKS. Predlagatelj: Družbenopolitične organizacije v KS „Krim–Rudnik“ in OO sindikata in OO ZK OZD Utensilia.

FRANC SEVER,

roj. 1941, Viška 18, strojni tehnik. Z družbeno dejavnostjo se je začel ukvarjati že kot mladinec. Kasneje se je kot rezervni vodnik vključil v ZRVS, kjer je dosegel pomembne uspehe pri vključevanju in aktivizaciji mlajših članov. Posebne zasluge ima pri delovanju prostovoljnega gasilskega društva Vič. Predlagatelj: Prostovoljno gasilsko društvo Vič.

IVO STARIN,

roj. 1926, Izanska c. 64, upokojenec. Kot mladinec se je vključil v delo OF in bil tudi v NOV. Je rezervni oficir in aktivni družbenopolitični delavec, član sekretariata ZK pri KS „Krim–Rudnik“ in organizator mladinskih akcij. Je predsednik ZRVS občine Ljubljana Vič–Rudnik in član odbora ZRVS Slovenije. Predlagatelj: KO ZRVS, KS SZDL Krim–Rudnik, svet ZK.

LOJZE STRAJNER,

roj. 1909, umrl 1973 leta. V mladosti je živel na Štajerskem. Služboval je po različnih krajih naše domovine kot aktivni podoficir, nekaj let pred vojno je bil kazensko odpuščen. Med okupacijo je v Mariboru sodeloval v organiziranih akcijah v boju proti okupatorju. Po osvoboditvi je kot strokovnjak delal v raznih krajih Slovenije, hkrati pa se je izkazal kot vesten in neumoren družbenopolitični delavec, zlasti še v KS kot borec za okrepitev krajevnih samouprav in za boljše odnose med ljudmi. Za vse to si je zlasti prizadeval v vlogi zvestega aktivista Socialistične zveze, kot tajnik krajevnih organizacij SZDL „Milan Česnik“ in kot član občinske in mestne konference SZDL. Predlagatelj: MK SZDL Ljubljana. Bil je tudi član občinskega komiteja ZKS Vič–Rudnik. V vseh teh političnih vodstvih je vedno zelo aktivno sodeloval in se zavzemal za reševanje konkretne problematike z iskanjem ustreznih rešitev. Njegova prezgodnja smrt je vse presenetila in ker ni bil predlagan za časa življenja, mislimo, da mu zaradi požrtvovalnega, vestnega in dolgoletnega prostovoljnega delovanja podelimo to priznanje posmrtno. Predlagatelj: Izvršni odbor MK SZDL Ljubljana.

SUHADOLC VINKO,

roj. 1923, Pot čez gmajno 65, gradbeni tehnik. Kot dijak je 1944 pričel sodelovati v NOB. Ves čas po osvoboditvi je aktiven in požrtvovalen družbenopolitični delavec. S svojo dejavnostjo je mnogo doprinesel k napredku svoje KS, kjer je zadnjih 7 let predsednik sveta in vztrajno vzpodbuja ostale člane krajevnih družbenopolitičnih organizacij. Je tudi delegat skupščine mesta Ljubljane. Predlagatelj: KS SZDL Kozarje.

IVAN SVETE,

roj. 1912, Dobrova 23, pri Ljubljani, upokojenec. Njegovo aktivno delo sega že v obdobje NOB, po vojni pa je sodeloval v odborih številnih organizacij. Veliko je prispeval pri obnovi šole na Dobrovi, pri gradnji Zadružnega doma, pri vodovodnem odboru in drugih akcijah. Predlagatelj: Krajevna konferenca SZDL Dobrova.

FRANC SVETIC,

roj. 1920, Pot na Rakovo Jelšo 40, upokojenec – knjigotiskar. V NOB je sodeloval od 1941 do 1945. Tudi po osvoboditvi je bil družbenopolitično zelo aktiven, tako na delovnem mestu kot v KS in občini. Je član šolskega sveta osnovne šole Trnovo in vodja odbora SLO v Trnovem. Predlagatelj: Odbor krajevnih organizacij SZDL Trnovo.

LJUBO TIPLIČ,

roj. 1902, Postojnska 27, upokojenec. Aktivni udeleženec NOB od 1942. Vsa leta po vojni je aktiven družbenopolitični delavec, v odborih SZDL, DPM in ZZZB NOV Milan Česnik, kot član predsedstva občinskega odbora ZZZB NOV Ljubljana Vič–Rudnik pa predseduje komisiji za interniranje in zapornike. Posebno je aktiven pri povezavi s šolami in šolsko mladino. Predlagatelj: Občinski odbor ZZZB NOV Ljubljana Vič–Rudnik.

IZTOK TRČEK,

roj. 1949, Dolenjska 64, strokovni sodelavec. Svojo bogato pot dela v mladinskih organizacijah je začel leta 1966 v mladinskem aktivu Krim–Rudnik, kjer je najprej kot član predsedstva, kasneje pa tudi kot predsednik dosegel vidne uspehe. Pod njegovim vodstvom je ta aktiv dosegel takšno aktivnost, da je le-ta še danes eden najboljših aktivov v KS občine Ljubljana Vič–Rudnik. Že pred tem, točneje leta 1963 je postal član planinarskega društva Železničar in član jamarske sekcije PDŽ. Zaradi aktivnosti v mladinskem aktivu Krim, v madinski organizaciji Mladinske knjige in v komisiji SLO ga je OK ZSMS Ljubljana Vič–

Rudnik izvolila za sekretarja OK leta 1972. To funkcijo pa je vršil zelo odgovorno in dosledno do konca leta 1974. Predlagatelj: OK ZSMS Ljubljana Vič–Rudnik.

FRANC ZDEŠAR,

roj. 1911, Vnanje gorice 119, kmet. Med vojno je aktivno deloval od 1941 do 1945. Po osvoboditvi je bil dvanajst let občinski odbornik, v gradbenem odboru za izgradnjo šole na Brezovici in v odborih ZZZB in KZ Vnanje gorice. Predlagatelj: Krajevna organizacija SZDL Vnanje gorice.

JOŽE ZEVNIK,

roj. 1920, Sp. Rudnik c. IV/15, upokojenec. Bil je aktivno udeleženec NOB od 1941. Vsa povojna leta je bil aktiven družbenopolitični delavec v drubenopolitičnih organizacijah okraja Grosuplje, občini Rudnik in po združitvi občin Rudnik in Vič v občinski organizaciji ZZZB NOV. Vsa povojna leta in še sedaj je povezan z Velikimi Laščami in okoliškimi vasi ter po svojih močeh pomaga pri reševanju problematike teh vasi in v povezovanju medvojnih aktivistov OF. Predlagatelj: Občinski odbor ZZZB NOV Vič–Rudnik.

SAVA ZUPANČIČ,

roj. 1909, Zelena pot 9, upokojenka. Od 1941 je delala v OF. Takoj po vojni se je vključila v prostovoljne akcije in v delo vseh organizacij v Trnovem. Še danes je aktiven član OO ZK v Trnovem in član komisije za interniranje in zapornike občinskega odbora ZZZB NOV Vič–Rudnik. Predlagatelj: Odbor KO SZDL Trnovo.

JOŽE ŽUMER,

roj. 1913, Teslova 4, kovinar. Od aprila 1941 pa do konca vojne je opravljal v OF pomembne funkcije. Po osvoboditvi je bil do leta 1948 predsednik OF okraja Škofja Loka, nato je imel pomembne odgovornosti na republiški ravni. Bil je prvi predsednik občinskega odbora SZDL Ljubljana Vič–Rudnik, do 1962. pa tudi predsednik sveta za socialno varstvo pri skupščini občine Vič–Rudnik. Tudi danes aktivno dela v KS. Predlagatelj: Krajevna organizacija SZDL Milan Česnik.

ORGANIZACIJA ZVEZE REZERVNIH VOJAŠKIH STAREŠIN IG

Organizacija ZRVS Ig deluje od leta 1950. Sedaj šteje 101. člana. Uspešno je organizirala in izvajala program strokovnega izobraževanja rezervnega vojaškega kadra. Za to je tudi prejela priznanje republiškega odbora ZRVS. Sodelovala je pri izvedbi taktičnih pohodov tako krajevnega, občinskega kot republiškega značaja. S svojimi člani se aktivno udeležuje v družbenopolitičnih organizacijah, SLO, strelski in v KS. Predlagatelj: Krajevna konferenca SZDL Ig, Krajevna skupnost Ig in OO ZKS Ig.

ORGANIZACIJA PZS V OBČINI LJUBLJANA VIČ–RUDNIK

Ustanovljena je bila v jeseni 1963. Vrsto let se je organizacija borila z velikim pomanjkanjem sredstev. Kljub temu pa je dosegla vrsto uspehov v pogledu množičnosti in razvejane akcijske dejavnosti. V svojem 12-letnem delovanju je doživljala vzpone in krize. Po ustanovitvi je štela že 420 članov, leta 1967 pa je število članov upadlo na sm 82. Vidne spremembe je organizacija doživela po letu 1972. Za svoje resno delo je dobila tudi več sredstev. V letu 1974 je bilo včlanjenih že 680 članov. Po nepopolnih podatkih je bilo v občini včlanjenih v ZZZB 4200 mladih. V istem obdobju so izvedli 165 akcij s povprečno udeležbo 85 članov; to se pravi, da se je vsak član udeležil najmanj treh izletov. Že nekaj let so najboljša občinska organizacija v Ljubljani. Poleg čistega izletništva, dajejo velik poudarek pohodno, organizirajo spominski pohod „Po partizanskih poteh občine“ in zelo tesno sodelujejo z občinsko ZZZB NOV in rezervnimi starešinami. V občini si že nekaj let prizadevajo pridobiti lastne kapacitete. Z manjšimi sredstvi in prostovoljnimi delom bi radi adaptirali objekt ene izmed ukinjenih osnovnih šol. Predlagatelj: Občinska konferenca ZSMS Ljubljana Vič–Rudnik.

ZDRUŽENJE VOJAŠKIH VOJNIH INVALIDOV „VRHOVCI“

Združenje vojaških vojnih invalidov NOV obsega krajevne skupnosti Vič, Vrhovci, Brdo in Kozarje. Mnogo članov so aktivirali v odborih RK, SZDL, ZZZB NOV ter organizacije ZK. Vso pozornost posvečajo vzgoji otrok padlih borcev. Sproti so seznanjali članstvo s spremembami o zakonu ter njihovimi pravicami. Članice ter organizacije so bile zelo aktivne v organizaciji AFŽ. Aktivno so delale in še vedno delajo v Društvu prijateljev mladine. Posebno skrb posvečajo ostarelim in bolnim članom. V članstvo vključujejo tudi člane ZVVI, ki se nastanijo kot oskrbovanci v domu onemoglih na Bokalcih. Z občasnimi obiski jim posvečajo vso skrb in zanje organizirajo tovariška srečanja. Predlagatelj: Občinski odbor ZZZB NOV Ljubljana Vič–Rudnik.

KRAJEVNA KONFERenca SZDL NOTRANJE GORICE – PLEŠIVICA

Nastala je iz prejšnjega odbora OF in deluje na tradicijah OF, vseskozi aktivna in uspešna, kar se kaže v razgibanem političnem in družbenem življenju krajevnih skupnosti. SZDL je bila v KS vseskozi dejanska fronta vseh organiziranih socialističnih sil in prav zaradi tega je lahko dosegla in še dosega temu primerne rezultate v vseh dosedanjih akcijah, ki jih ne bilo malo in kjer je bilo porabljeno mnogo prostega časa tako aktivistov kot tudi vseh občanov v KS. V vseh akcijah, društvih in družbenopolitičnih organizacijah je bila SZDL stalno prisotna, zato ni bilo nikoli težav pri ohranitvi enotnosti akcije. Bili so med prvimi, ki so zgradili Zadružni dom. V akcijah niso zanemarjali političnega dela. Načrtovali in izpeljali so: gradnjo železniške postaje, vodovoda, obnovo gasilskega doma, šole, elektrifikacijo vasi, skrbeli za rekreativno dejavnost predvsem mlademu rodu, zgradili otroška igrišča, asfaltirali ploščo za košarko itd. Za vse te akcije so delovni ljudje in občani v KS prispevali znaten del sredstev in prostovoljnega dela. Tudi društva v KS so v enotni fronti SZDL našla tisto mesto, ki jim pripada, saj so aktivni vsi od pionirske organizacije do društva upokojencev. Rezultati aktivnosti v KS so bila tudi številna priznanja, plakete in diplome, ki krasiijo skoraj vsak prostor družbenih in družbenopolitičnih organizacij.

Predlagatelj: Izvršni odbor občinske konference, SZDL Ljubljana Vič–Rudnik, MK SZDL Ljubljana

MERCATOR – TOZD HRANA
LJUBLJANA, Tržaška cesta 37/b

ČESTITA OB OBČINSKEM PRAZNIKU
IN PRAZNIKU DELA 1. MAJU
VSEM OBČANOM
IN DELOVNIM LJUDEMI

„Naša komuna“, glasilo občinske konference SZDL je začela izhajati 7. marca 1961. Naša komuna naj postane zanesljiv pomočnik pri vsakdanjem političnem delu — posreduje in glasnik naših misli, prizadevanj in stremiljenj. To, kar je bilo v njeni prvi številki zapisano, to nalogo so vsi člani uredniških odborov in odgovorni uredniki ob tesnem sodelovanju z občinsko konferenco SZDL tudi opravljali. Glasilo, ki ga je na začetku tega poslanstva — obveščati čimveč ljudi in jim tako dati možnost večjega soodločanja — urejal uredniški odbor v sestavi: Franc Jeras, Tone Urbič, Dušan Mole in odgovorni urednik Vlado Zorž, je izhajalo v nakladi 2.000 izvodov. Maja 1965 pa je zaradi nesporazumevanja z občinsko skupščino ob ukrepih, ki jih je narekovala gospodarska reforma, glasilo prenehalo izhajati.

Vendar je nujnost, da je potrebno občane in delovne ljudi naše družbenopolitične skupnosti tekoče seznanjati o utripu in delovanju sredine v kateri živijo, pričelo glasilo maja 1970 ponovno izhajati. Urejal ga je uredniški odbor v sestavi: Janez Čemažar, Danilo Emeršič, Slavko Kobe, Rudi Kosmač, Dušan Kralj, Bine Lenaršič, Boris Makovec in Darko Petrovšek ter odgovorni urednik Peter Likar. Sprva je izhajal v nakladi 5.000, vendar so že do konca leta povišali naklado na 12.000 izvodov, (danes pa v 20.000 izvodih). Tako je postopoma postalo glasilo tisti vir

SREBRNO PRIZNANJE „NAŠI KOMUNI“ ob 10-letnici izhajanja

informacij, ki je v največji meri doprineslo tudi k vse večjemu obveščanju občanov za vsa dogajanja in aktivnost vseh v tej družbeno politični skupnosti živečih delovnih ljudi in občanov. Nešteto člankov in foto posnetkov, komentarjev in vesti iz vseh področij družbenega življenja se je v teh 10 letih, ko glasilo uspešno opravlja svoje poslanstvo, strnilo v 108 rednih enojnih številkih, v 14 dvojnih, eni trojni in eni izredni na skupno 854 straneh.

Postalo je nepogrešljivo in kar je vzpodbudnejše, postalo je tribuna obojestranskega informiranja. Ta potrjuje tudi vsevečje število prispevkov občanov in delovnih ljudi. Danes, ko teče že enajsto leto izhajanja, skuša uredniški odbor v sestavi: Janez Čemažar, Milovan Dimitrič, Alojz Habjan, Janez Jagodic, Bine Lenaršič, Sandi Sitar in odgovorna urednica Janja Domitrovič, prilagoditi vsebino glasila vsem potrebam, ki jih narekuje delegatski sistem ter se zavzema za popolno obveščenost delovnih ljudi in občanov in še posebej delegatov družbenopolitičnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti. Tako bo vedno več delovnih ljudi in občanov neposredneje sodelovalo pri obravnavanju ter pri praktičnem reševanju vseh družbenih vprašanj.

Predlagatelj: IO občinske konference SZDL Ljubljana Vič-Rudnik

MLADI OB PRAZNOVANJU

Ob 30. obletnici osvoboditve

Svoboda, sliši našo pesem
in spev, ki nam iz src kipi —
In vrisk poljan, nasmeh livade,
ki v pomlad radostno živi.

V pomlad trideseto zdaj hitimo,
brezskrbnih, nasmejanj lic;
saj z ruševin nam domovino
zgradili starši so za lepše dni.

V pomlad trideseto zdaj hitimo,
svobodnega življenja vsem želimo.
Vsem tistim, ki ga v bedi, bojih, še čakajo težko,
da tudi njim, kot nam, bi bilo lepo.

Le ena želja v srcih vseh naj vedno klila bi močno,
kar starši iz ruševin zgradili so —
to čuvati skrbno!

MARTINA PRELOŽNIK, 8.b
OŠ Bičevje

Naši občini v pozdrav

Kadar tvoj praznik slavimo,
v naših srcih je želja sto in sto.
Najbolj je ponosna mladina,
ker s tvojo pomočjo si ji dviga upov gladina.

Ni moč napisati, kar čut nam veli;
le večina lahko mnogo stori.
Tako se vsak občan je odločil,
da ti bo same uspehe omogočil.

Od srca do srca naj pesem doni:
mladina ti za praznik
uspehov želi!

MARTINA PRELOŽNIK, 8.b
OŠ Bičevje

MARJAN BRADEŠKO, 7.a OŠ Polanov Gradec

OK ZSMS v praznovanju 30. obletnice SFRJ

Štab MPE je v začetku aprila sklical tiskovno konferenco z namenom, seznaniti čim širšo javnost o pripravah in izvedbi akcij ki bodo potekale ob praznovanju 30-letnice osvoboditve.

Komisija za LO in DS pri OK ZSMS Vič-Rudnik in štab pohodne enote bo organiziral v mesecu aprilu naslednje akcije:

12. APRILA je bil sklican zbor vseh mladinskih pohodnih enot, ki so organizirane po OO ZSMS, na Brezovici. Po pregledu enot so odšli na pohod (enodnevn), ki ga je organizirala MPE „Barje“ iz OŠ Brezovica.

13. APRILA so se člani pohodne enote udeležili drugega dela solidarnostne akcije v Pijavi gorici.

26. APRILA BO MPE II; SNOUB „LJUBO ŠERCER“ odšla s proslave občinskega praznika v Notranjih gorinah na dvodnevni pohod v okolico Ljubljane.

Osrednja akcija komisije za LO in DS pri OK ZSMS VIČ-RUDNIK je vsekar tradicionalni pohod „PO POTEH BORB IN ZMAG“. Letos je skrajšan iz 6 dni na štirih in pol in bo potekal od 30. aprila do 4. maja.

Hodili bodo od Ljubljane do Podnarta, to je 120. km. Kar pomeni 24 km na dan. MPE bo imela brigadno konferenco, ki je najvišji samoupravno telo med pohodniki, štab MPE pa bo glavni vodilni del MPE. Enota je razdeljena na stalno in nestalno pohodno enoto, bataljoni bodo sestavljeni iz treh čet.

Poleg mladih pohodnikov iz naše občine bodo sodelovali tudi: borci Šercerjeve brigade, člani ZRVS, pripadniki JLA iz vojašnice Maršala Tita, pripadniki milice iz postaje Vič in gojenci šolskega centra za notranje zadeve. K sodelovanju pa so povabljeni tudi MPE iz ostalih OK in UK v Ljubljani ter pohodni enoti OK Vrhnika in Slovenj Gradca, ki nosita ime brigade Ljubo Šercer.

Na poti bodo potekale politične ure in predavanja, ki jih bodo vodili pohodniki sami. Poleg tega se bodo na pohodu kadrirali mladinci za vstop v partizanske enote. Seveda pa bodo potekale tudi kulturne prireditve in mitingi, katerim se bodo priključili tudi domačini v vseh krajih kjer se bo MPE ustavila.

KREVL I.

Propagandni tabor na Viču

V počastitev 30. obletnice osvoboditve, dneva tabornikov in občinskem prazniku, prireja taborniški odred „Močvirski tulipani“ 26. in 27. aprila 1975, pri Čadu pod Rožnikom propagandni tabor s tekmovanji in tabornim ognjem.

Na tem shodu bomo širši množici ljudi prikazali način taborniškega življenja, dela, pripravljenosti tabornikov na SLO in obujanje tradicij NOB. Organizirali bomo orientacijska tekmovanja za MČ in TT. Po tekmovanju si bodo MČ ogledali tiskarno „Podmornica“ TT pa prikazali taborniške veščine: signalizacijo, postavljanje šotorov, kurjenje ognjev, streljanje z lokom itd. Ob 18. uri bomo pričeli taborni ogenj ob katerem bo kulturni in zabavni program.

V nedeljo 27. aprila 1975 bo recital na temo OF in dnevu tabornikov ter nadaljevanje s prikazom taborniških veščin. Ob tej priložnosti bomo izdali posebno številko odredovega glasila „Mostiče“.

Ce bo dež dan prej ali na dan shoda, propagandni tabor odpade.

Vse tiste, ki bi se radi seznanili s taborniškimi življenjem vabimo, da nas obiščete.

D. ORAŽEM

NAJ BO LJUBLJANA LEPA ZA OBLETNICO OSVOBODITVE

Trideset let je preteklo, odkar je svobodna naša Ljubljana in vsa naša domovina. Trideset let, odkar se je končala ena najbolj krvavih in neusmiljenih vojn!

Naj bo letos naša Ljubljana lepa in slovesna!

Vsa olupševalna in turistična društva, ki delajo v Ljubljani, so si zadala nalogo, da skrbje za čim lepši videz svojega okolja. Zlasti žele, da bi bile lepe in čiste vse ceste vpadnice, po katerih prihajajo k nam turisti. Želeli bi, da vsak turist dobi takoj prijeten vtis našega mesta. Glavna naša vpadnica je Tržaška cesta.

Olepečevalno turistično društvo Rožna dolina je sklenilo, da prevzame tudi to cesto v svojo skrb.

Zato poziva vse prebivalce Tržaške ceste, da skrbje za lep in urejen videz svojih hiš, oken in balkonov in prostora okrog hiše. Posebna komisija bo, slično kot v Rožni dolini, dvakrat pregledala Tržaško cesto in najbolj urejene hiše nagradila z denarnimi in častnimi nagradami. Zato prosimo vsa podjetja in vse privatnike, da okrase s cvetjem okna, balkone in izložbe in počistijo prostor pred hišami.

Naj bo naša Ljubljana lepa in slovesna!

ODBOR OTD ROŽNA DOLINA.

Športno manifestiranje svobode

Letošnje leto, ko proslavimo 30-letnico osvoboditve, 30-let življenja in razvoja samoupravne socialistične družbe, moramo dati našim športnim srečanjem še bolj slavnostno obeležje. Skratka, vse dejavnosti (politične, kulturne, športne, in druge), naj manifestirajo našo revolucionarno pot in spodbudijo še večji polet v smeri nadaljevanja graditve naše družbe.

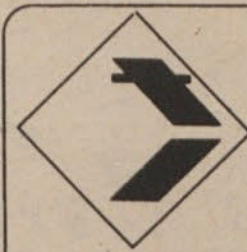
Komisija za predšolsko in šolsko telesno vzgojo pri TTKS občine Vič-Rudnik je v sodelovanju z upravami osnovnih šol v naši občini pripravila občinska prvenstva za učence osnovnih šol. Vsako izmed šestih športnih panog bo organizirala druga šola tako, da bo vsak učenec čutil pomen 30-letnega jubileja revolucije in povojne socialistične ureditve. Vsa tekmovanja bodo v času od 19-27. aprila, ko bomo proslavili naš občinski praznik. Učenci se bodo med seboj pomerili v:

- malem nogometu in to 23.4. na igrišču OŠ Vič
- rokometu; 23.4. na igrišču OŠ Trnovo (dečki), Škofljica (deklice)
- med dvema ognjema; 24.4. OŠ Polhov Gradec (deklice) in OŠ Brezovica (dečki)
- krosu; 19.4. OŠ Notranje Gorice
- namiznem tenisu; 21.4. OŠ Polhov Gradec (dečki) in OŠ Bičevje (deklice)
- košarki; 22.4. OŠ Polhov Gradec (dečki)

Komisija za rekreacijo pri TTKS občine Vič-Rudnik in OSZSS Vič-Rudnik je v okviru praznovanj 30-letnice osvoboditve pripravila sindikalna občinska prvenstva v raznih športnih panogah. Tudi ta tekmovanja se bodo vršila v mesecu aprilu. Športniki svoje moči že merijo v namiznem tenisu in odbojki. V kegljanju se bodo pomerili 19.4. na kegljišču gostilne Jamnik, v streljanju in šahu pa v prostorih Komunalnega podjetja Vič, ki je ponudilo svojo pomoč pri organizaciji, 21.4. oziroma 22.4. za šahiste. V atletiki se bodo naši občani pomerili na krosu v Notranji Gorici. Svoje moči bodo pokazali tudi v smučarskih tehnik in veleslalomu.

Vsi najboljši bodo ob razglasitvi rezultatov na proslavi občinskega praznika 26.4.1975 v Notranjih Gorinah dobili pokale in priznanja.

M.P.

TISKARNA LJUBLJANA
LJUBLJANA, Tržaška cesta 42
telefon 61-475, 61-630

NAŠA DEJAVNOST:

— večbarvni tisk, tisk razglednic, katalogov,
etiket, brošur, knjig, obrazcev in drugih
tiskovin

NAŠI SPECIALNI ODDELKI:

— strojna stavbnica, ročna stavbnica, knjigotisk,
reprofotografija, ofset tisk, knjigoveznica

Vsa dela opravljamo v dogovorjenih rokih
in po konkurenčnih cenah.

OB OBČINSKEM PRAZNIKU
27. APRILU IN PRAZNIKU DELA
1. MAJU ČESTITAMO
IN SE PRIPOROČAMO!

OB 30-LETNICI OSVOBODITVE

Veliko zanimanje

Občinski odbor ZRVS Ljubljana Vič-Rudnik je v soboto 5. aprila 1975 organiziral že tradicionalno ekipno strelsko tekmovanje v počastitev občinskega praznika s posebnim poudarkom na 30-letnici osvoboditve. Tekmovanje se je vršilo na strelišču Strelske zveze Slovenije — ob Dolenjski cesti. Organizator je poleg ekip iz krajevnih organizacij ZRVS (14 ekip), ki tekmujejo za prehodni pokal, povabil tudi Strelske družine iz naše občine (4 ekipe so se odzvale vabilu), Osnovne šole (9), Mladinske aktivne iz krajevnih skupnosti (8), družbeno politične organizacije na ravni občine (1) in pohodno enoto Ljubo Šercer, ki se je odzvala. Ekipo je sestavljalo 6 tekmovalcev (2 za puško, 2 za pištolo in 2 za brzostrelko). Organizator tekmovanja je priskrbel sodobno orožje in municijo. Na razpis se je prijavielo zelo veliko tekmovalcev, posebej mladih. To kaže, da med mladino obstaja interes za takovrstno športno udejstvovanje. Zato bi kazalo prirediti v bodoče posebno tekmovanje samo za mladinske aktivne na terenu in osnovne šole v okviru naše občine. S tem bi pritegnili veliko novih članov v strelske družine in na ta način krepili našo obrambno sposobnost.

Najboljše ekipe, ki tekmujejo za prehodni pokal ZRVS in ostali najboljše tekmovalne ekipe bodo prejela priznanja ob samem občinskem prazniku.

Zbiranje prijav za pohod

Ob letošnjem jubilejnem prazniku osvoboditve, bo imel že tradicionalen Pohod okoli okupirane Ljubljane še posebno obeležje. Zato vabi TTKS občine Vič Rudnik vse mladinske aktivne, osnovne šole, delovne organizacije, športne klube in posameznike naj v čimvečjih številih prijavijo svojo udeležbo. Vse informacije dobite v prostorih TTKS: Ljubljana, Trg MDB 14, telefon 23-381/90, kjer tudi sprejemajo prijave.

ŠPORTNE PRIREDITVE

Bogat program pionirskih akcij

V letošnje praznovanje 30-letnice osvoboditve in zmage nad fašizmom, se zveza prijateljev mladine naše občine vključuje z občinskim programom Jugoslovanskih pionirskih iger na temo „Naša domovina pod svobodnim soncem“. Osnova tega programa je republiški program JPI, obogaten s programi pionirskih odredov in občinskega sveta zveze pionirjev. Občinska ZPM teži za tem, da bi se z letošnjimi pionirskimi akcijami neposredno vključili v praznovanje ljudske revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije ob sočasnem izredno pomembnem razvijanju tradicij NOB. Idejnopolična, z njo pa tudi vzgojna dejavnost mladega rodu, pa naj bi se odražala zlasti v akcijah, ki jih bo zveza skupno s svetom zveze pionirjev in pionirskimi odredi na šolah organizirala v jubilejnem letu osvoboditve.

Zato je občinska ZPM marca dokončno sprejela letošnji občinski pionirski program praznovanja 30-letnice osvoboditve, ki zajema številne prireditve v občini in udeležbo naših pionirjev na republiških tekmovanjih in manifestacijah v okviru JPI. Program vsebuje pionirske akcije od marca do vključno novembra, ko bo v počastitev dneva republike sklepna prireditve občinskih JPI — občinska kviz oddaja „Narodni heroji“.

Prva akcija letošnjega jubilejnega občinskega pionirskega programa JPI je bilo občinsko strelsko tekmovanje z zračno puško, ki ga je organizirala občinska ZPM, izvedla pa občinska strelska zveza. Na njem je sodelovalo pet ekip iz pionirskih odredov, najboljša pa se bo sredi aprila udeležila republiškega tekmovanja v Slovenski Bistrici. Za strelce so marca prišli na vrsto pionirji šahisti (o njihovem tekmovanju poročamo na športni strani), v začetku tega meseca pa je bilo na šoli Bičevje občinsko pionirsko tekmovanje „Kaj veš o prometu“, ki se ga je udeležilo 8 pionirskih odredov, pripravila pa sta ga občinska ZPM in občinska komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu. Sledile so pionirske delovne akcije za urejanje spominskih obeležij, spomenikov in kažipotov v krajih, znanih iz časov NOB, na svoje občinsko srečanje so se zbrali pionirji prometniki, predstavniki petih šol pa bodo 23. aprila sodelovali na 6. srečanju slovenskih pionirjev z godovinarjev v Postojni (izdelava elaboratov, izbor najboljših šolskih glasil na temo osvoboditve, likovni izdelki). Pred tem se bodo tri šole udeležile 5. srečanja pionirskih lutkovnih skupin v Senvnici, v teh dneh pa bodo vsi učenci od 1. do 4. razreda osnovnih šol krenili na množični pionirski pohod po poteh partizanske Ljubljane. Opozoriti velja tudi na razpis občinske ZPM za naloge na temo „Osvoboditev domovine“, med katerimi bodo tri najboljše nagradili.

Posebna pozornost v letošnjem občinskem programu JPI bo namenjena tekmovanju za „Znak slovenskih partizanskih enot“. Gre za prvi del tekmovanja, ki se ga bodo udeležili vsi pionirski odredi, akcija pa bo potekala od aprila do junija. ZPM zahteva, da se je mora udeležiti najmanj četrtnina pionirjev iz vsake šole, v teh mesecih pa naj bi izmed petih (Babna gora in Zirovnikov greben, Sodni vrh, Turjak, Podmornica in Iska vas — partizanska bolnišnica Krvavice), obiskali vsaj tri kraje, v katerih so med NOB delovale partizanske enote. Za to akcijo je občinska ZPM poslala vsem pionirskim občinam zgodovinsko gradivo z opisom vseh krajev, poti, spominskih obeležij, spomenikov in mest, kjer bodo pionirji dobili žige v svoje izkaznice. Pionir, ki bo obiskal vse tri kraje; kar bo seveda dokazal z žigi v svoji izkaznici, bo dobil bronasti znak. Tekmovanje za „Znak slovenskih partizanskih enot“ se bo drugo leto nadaljevalo, takrat pa bodo pionirji tekmovali za najvišja priznanja — srebrno in zlato značko.

Letos v Podsmreki

Letošnje praznovanje 7. maja, praznika KS Dobrova, bo v novem gasilskem domu v Podsmreki. Ta dom so vaščani zgradili z lastnim udarniškim delom za potrebe vasi. V njem bodo prostori za preskrbo vasi, potrebne šrambe za potrebe gasilcev, hkrati pa bodo rezervirali tudi prostor za potrebe otroškega varstva.

Vaščani Podsmreke si tako ustvarjajo z lastnimi rokami dobrine, kakršnih meščani ne poznajo. Zavest, da so pri tem domu že danes napravili preko 7500 udarniških, delovnih ur, jim daje voljo za napredek. Če pristejemo še to, da so vaščani prispevali tudi denar in les, potem lahko ugotovimo, da je Podsmreka ena najbolj razvorenih in aktivnih vaških skupnosti na območju KS Dobrova.

LJUBLJANSKE OPEKARNE

LJUBLJANA,
CESTA NA VRHOVCE 2

čestitajo vsem občanom
in organizacijam združenega dela
ob občinskem prazniku 27. aprilu
in prazniku dela

TOBAČNA TOVARNA LJUBLJANA o. sub. o.

Ljubljana Tobačna ulica 5

URBANISTIČNI INŠTITUT SR SLOVENIJE

LJUBLJANA, Jamova 18

URBANISTIČNI INŠTITUT
SLOVENIJE ČESTITA
VSEM OBČANOM
IN ORGANIZACIJAM
ZDRUŽENEGA DELA
OB OBČINSKEM PRAZNIKU
27. APRILU!

LIVARNA GALJEVICA LJUBLJANA, Galjevica 266

OZD Livarna »LIGA« Ljubljana, Galjevica 266,
ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN OBČANOM OBČINE LJUBLJANA
VIČ-RUDNIK OB OBČINSKEM PRAZNIKU
27. APRILU
IN PRAZNIKU DELA 1. MAJU.

GOSTINSKO PODJETJE »VIČ«

Ljubljana, Tržaška cesta 5

z obrati:

gostilna »Mirje«, Ljubljana, Tržaška cesta 5
gostilna »Otok Vis«, Ljubljana, Tržaška 46
gostilna »Pod vrbo«, Ljubljana, Pred konjušnico 4
gostilna »Turistični dom«, Polhov Gradec 70
gostilna »Pod Rožnikom«, Ljubljana, Cesta na Rožnik 18

ČESTITA VSEM OBČANOM IN DELOVNIM LJUDEM
OB OBČINSKEM PRAZNIKU OBČINE
LJUBLJANA VIČ-RUDNIK 27. APRILU
IN PRAZNIKU DELA 1. MAJU.

INSTITUT »J. STEFAN« LJUBLJANA, Jamova 39

Razvija temeljne in aplikativne raziskave
v fiziki, biokemiji, elektroniki
in računalništvu

OB OBČINSKEM PRAZNIKU 27. APRILU
IN PRAZNIKU DELA 1. MAJU
ČESTITAMO VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN OBČANOM

INŽENIRSKI BIRO

ELEKTROPROJEKT LJUBLJANA, Hajdrihova 2

Izdeluje projekte
in izvaja inženiring
za energetske
in industrijske
objekte

»TOVIL« TOVARNA VIJKOV LJUBLJANA, Tomažičeva 2

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN OBČANOM
OB OBČINSKEM PRAZNIKU 27. APRILU
IN PRAZNIKU DELA 1. MAJU

pekarna center

LJUBLJANA Tržaška cesta št. 80

OB OBČINSKEM PRAZNIKU 27. APRILU
IN PRAZNIKU DELA 1. MAJU
ČESTITAMO VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN OBČANOM OBČINE
LJUBLJANA VIČ-RUDNIK

KOMUNALNO PODJETJE VIČ LJUBLJANA, Tomažičeva 10

OB OBČINSKEM PRAZNIKU
27. APRILU
IN PRAZNIKU DELA 1. MAJU
ISKRENO ČESTITAMO
VSEM OBČANOM
IN DELOVNIM LJUDEM OBČINE
LJUBLJANA VIČ-RUDNIK

SLOVENIJALES-ŽIČNICA TOVARNA STROJEV IN OPREME LJUBLJANA, Tržaška 49

»OZD SLOVENIJALES-ŽIČNICA«
tovarna strojev in opreme, Ljubljana,
Gerbičeva 101 —

ob 25. obletnici ustanovitve
čestita vsem občanom
in delovnim ljudem občine
LJUBLJANA VIČ-RUDNIK,
ob njihovem prazniku
kot tudi ob prazniku dela
ter jim želi še mnogo
delovnih uspehov!

svetloba
in
življenje barv

ILIRIJA Ljubljana-Vič

